

Les 1: Vervolgd maar niet in de steek gelaten

3 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 4:4*

Lezen: *Romeinen 8:12–39.*

Paulus kreeg te maken met veel beproevingen en tegenslagen terwijl hij Gods boodschap van verlossing verspreidde. Behalve Jezus hebben maar weinig mensen zoveel geleden als Paulus omwille van het evangelie. Zijn lijst van ontberingen verdient onze zorgvuldige aandacht en reflectie. Deze ontberingen omvatten onder andere verdrukking, nood, vervolging, hongersnood, honger, dorst, naaktheid, het zwaard, slagen, dakloosheid, beledigingen, laster, verwarring, ontberingen, striemen, onrust, weëën, slapeloosheid, vasten, tuchtigingen, pijn, armoede, vernedering, steniging, schipbreuken, frequente reizen, levensbedreigende situaties in verschillende vormen – of het nu door rivieren, rovers (zowel uit zijn eigen volk als uit de heidenen) was, of in de stad, in de woestijn, op zee, enzovoort. Paulus' lijden kwam ook voort uit zijn omgang met kwalen en zwakheden, samen met de uitdaging om voor de gemeenten te zorgen. Uiteraard kunnen ook zijn gevangenschappen niet worden genegeerd.¹ Het leven van Paulus was verre van gemakkelijk!

Je moet diep ademen om de hele bovenstaande lijst zonder pauze op te zeggen. Niet zelden raken velen van ons ontmoedigd door veel minder. Maar hoewel Paulus' lijst van lijden indrukwekkend is, is zijn onwankelbare vertrouwen nog verbazingwekkender. Hij zegt: 'Maar wij zegevieren in dit alles glansrijk dankzij Hem die ons zijn liefde heeft bewezen.'²

De les van deze week kent twee hoofdthema's:

1. Het lijden van Paulus ten behoeve van het evangelie, in het bijzonder zijn gevangenschappen.
2. Paulus' strategieën om het evangelie zo effectief mogelijk te verspreiden, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden.

Deel II: Commentaar

Illustratie

G. Curtis Jones vertelt een verhaal over medisch missionaris Wilfred Grenfell (1865–1940). Toen hem werd gevraagd waarom hij zich zo volledig inzette voor christelijke zending, antwoordde Grenfell met het volgende verhaal:

‘Op een avond werd er een vrouw met vreselijke brandwonden naar het ziekenhuis gebracht waar ik als arts werkzaam was. . . . Haar man was dronken thuisgekomen en had een petroleumlamp over haar heen gegooid. De politie werd gebeld en uiteindelijk brachten ze de half nuchtere echtgenoot binnen. De magistraat boog zich over het bed en stond erop dat de patiënte de politie precies vertelde wat er was gebeurd. Hij drong er bij haar op aan dat het belangrijk was om de hele waarheid te vertellen, omdat ze nog maar kort te leven had.

De arme vrouw draaide haar gezicht heen en weer om haar echtgenoot, die aan het voeteneinde van het bed stond, niet aan te kijken. Uiteindelijk rustte haar blik op zijn sterke handen, volgde ze zijn armen en schouders en keek toen naar zijn gezicht. Hun ogen ontmoetten elkaar. Haar uitdrukking van

¹ Vergelijk met Romeinen 8:35; 1 Korintiërs 4:11-13; 2 Korintiërs 4:8-9; 6:4-5, 9-10; 11:23-29; 12:10; Efeziërs 4:1

² Romeinen 8:37

lijden verdween even, terwijl tederheid en liefde haar gelaat kleurden. Ze keek naar de magistraat en zei kalm: “Meneer, het was gewoon een ongeluk,” en viel achterover op haar kussen, dood.’ Grenfell voegde eraan toe: ‘Dit was als God, en God is zo. Zijn liefde ziet door onze zonden heen.’ Curtis Jones beschrijft dit soort liefde als ‘lijdende liefde.’³

Je kunt het eens zijn met de handelwijze van de vrouw, of haar ervoor veroordelen, maar toch wordt hier een krachtig punt gemaakt. Zoals de vrouw in het verhaal van Grenfell liefde toonde voor haar man, zo omarmt Paulus’ liefde ook het lijden.

Lijdende liefde

In Romeinen 8:35 drukt Paulus zijn diepe zekerheid uit over de liefde van Christus voor hem – en voor ons allemaal – door middel van een retorische vraag: ‘Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus?’ Het verwachte antwoord is een volmondig: ‘Niets!’ Als God ‘zijn eigen Zoon niet heeft gespaard,’⁴ waarom zou dan enige tegenslag ons kunnen scheiden van de liefde van Christus? God heeft zijn liefde bewezen door ons zijn enige Zoon te geven, en met Hem alle dingen. Paulus had geen verder bewijs van Gods liefde nodig. Wij ook niet.

Paulus heeft zoveel vertrouwen in Gods liefde dat hij er herhaaldelijk naar verwijst.⁵ Uit liefde heeft Jezus vrijwillig lijden en dood voor ons ondergaan.⁶ Op zijn beurt was Paulus bereid om lijden en dood voor Hem te ondergaan. In feite kan alleen de liefde van Christus voor ons ons geloof in tijden van beproeving in stand houden.

In Romeinen 8:35 somt Paulus zijn beproevingen op in een zevenvoudige lijst: verdrukking, benauwdheid, vervolging, hongersnood, naaktheid, gevaar en het zwaard. Misschien suggereert deze reeks van zeven beproevingen volledigheid in die zin dat ze de totaliteit vertegenwoordigt van alle beproevingen die Paulus heeft doorstaan. Zoals eerder opgemerkt, is Paulus’ lijst van lijden veel uitgebreider dan deze opsomming. Tot op dat moment had hij alle verdrukkingen in deze passage doorstaan, behalve het zevende element, het zwaard. Het zwaard zou zijn laatste beproeving worden, en hij ging die met opmerkelijke moed tegemoet. Zijn onwankelbare vertrouwen in Christus stelde hem in staat de dood met innerlijke vrede tegemoet te treden. Op het moment van zijn dood keek Paulus ‘naar het hiernamaals, niet met onzekerheid of angst, maar met vreugdevolle hoop en verlangende verwachting. Toen hij op de plaats van zijn martelaarschap stond, zag hij niet het glanzende zwaard van de beul of de groene aarde die spoedig zijn bloed zou ontvangen; hij keek omhoog door de kalme blauwe hemel van die zomerdag naar de troon van de Eeuwige. Zijn woorden waren: O Heer, U bent mijn troost en mijn deel. Wanneer zal ik U omhelzen? Wanneer zal ik U zelf aanschouwen, zonder een verduisterende sluier ertussen?’⁷

Paulus was ervan overtuigd dat als we delen in Jezus’ lijden, we ook met Hem ‘delen in Gods luister.’⁸ Hij vocht de goede strijd, volbracht de loop en behield het geloof. Hij wist dat hij bij de opstanding, wanneer Christus terugkomt, een kroon van gerechtigheid zou ontvangen.⁹

³ G. Curtis Jones, *1000 Illustrations for Preaching and Teaching* (Nashville, TN: Broadman & Holman Publishers, 1986), blz. 55

⁴ Romeinen 8:32

⁵ Romeinen 8:37, 39

⁶ Johannes 13:1, 34; 15:9, 12

⁷ Ellen White, *The Story of Redemption*, blz. 317-318.

⁸ Romeinen 8:17

⁹ Zie 1 Korintiërs 15:51-55; 2 Timoteüs 4:7-8

Paulus' strategieën voor de verkondiging van het evangelie

Gezien de moeilijke omstandigheden waaronder Paulus het evangelie predikte, moest hij verstandige strategieën toepassen om het succes van zijn werk te verzekeren.

Ten eerste koos Paulus bewust belangrijke steden uit de antieke wereld uit van waaruit hij het evangelie gemakkelijker kon verspreiden. Zo werd bijvoorbeeld Korinte gekozen vanwege zijn goede geografische ligging. 'Zo ontstond een kans om het evangelie te verspreiden. Eenmaal gevestigd in Korinte, zou het gemakkelijk naar alle delen van de wereld kunnen worden verspreid.'¹⁰ Paulus richtte zich ook op Filippi, omdat het een van 'de meest invloedrijke stedelijke centra op zijn route was. . . . Het strategische belang ervan in de geschiedenis van het rijk maakte het een logische evangelisatiestap voor iemand die zich voorbereidde om Rome te bereiken.'¹¹ Evenzo was Efeze een van de grootste steden in het Romeinse Rijk, met een bevolking van ongeveer 250.000 mensen in de tijd van Paulus.

Ten tweede investeerde Paulus tijd in het opleiden van mensen voor evangelisatiewerk. 'Hij maakte het zelfs tot een onderdeel van zijn werk om jonge mannen op te leiden voor de evangeliedienst. Hij nam hen mee op zijn zendingsreizen, waardoor zij ervaring opdeden die hen later in staat stelde verantwoordelijke functies te vervullen. Ook toen hij niet meer bij hen was, bleef hij op de hoogte van hun werk, en zijn brieven aan Timoteüs en Titus getuigen van hoe groot zijn verlangen was dat zij succes zouden hebben.'¹² Wat Timoteüs betreft, beschouwde Paulus hem niet alleen als zijn medewerker, maar ook als zijn medeauteur.¹³

Ten derde volgde Paulus de benadering van 'eerst de Joden,'¹⁴ zoals Jezus uitdrukkelijk had geboden.¹⁵ Deze benadering verklaart waarom Paulus zijn zendingswerk in een nieuwe stad begon in de synagoge.¹⁶ Nadenkend over de instructie dat het werk van de leerlingen in Jeruzalem moest beginnen, zegt Ellen White: 'Waar het volk van God ook is, in de drukke steden, in de dorpen of op het platteland, daar is een thuiszendingsveld. ... Allereerst is er het werk in het gezin; vervolgens moeten zij trachten hun burens voor Christus te winnen en hen de grote waarheden van deze tijd voor te leggen.'¹⁷

Ten vierde onderhield Paulus regelmatig contact met de gemeenten door hen brieven te sturen. Vanwege zijn diepe 'zorg voor de gemeenten'¹⁸ kon hij vaak niet lang bij de nieuwe bekeerlingen blijven in de steden waar hij predikte. Daarom gebruikte hij brieven om contact te houden met de gemeenten en hen instructies te geven. De brieven dienden ook als een manier om de leegte op te vullen die door zijn fysieke afwezigheid was ontstaan.¹⁹

¹⁰ Ellen White, *Sketches from the Life of Paul*, blz. 99

¹¹ Craig S. Keener, *Acts: An Exegetical Commentary*, deel 3 (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2014), blz. 2380-2381

¹² Ellen White, *Gospel Workers*, blz. 102

¹³ Zie 2 Korintiërs 1:1; Filippenzen 1:1; Kolossenzen 1:1; 1 Tessalonicenzen 1:1; 2 Tessalonicenzen 1:1 en Filemon 1:1

¹⁴ Handelingen 13:46; Romeinen 1:16

¹⁵ Lucas 24:47; Handelingen 1:8; 3:25-26

¹⁶ Handelingen 9:20; 13:5, 14, 46; 14:1; 17:1-2, 17; 18:4

¹⁷ Ellen White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 22 mei, 1888, blz. 1160.

¹⁸ 2 Korintiërs 11:28

¹⁹ 1 Korintiërs 5:3; Filippenzen 2:12

Deel III: Toepassing

Mediteer over de volgende thema's. Vraag de groepsleden vervolgens om onderstaande vragen te beantwoorden:

Het prediken van het evangelie kan voor veel christenen een uitdaging zijn, vooral wanneer maatschappelijke normen in strijd zijn met het Woord van God. Door de eeuwen heen hebben talloze mensen te maken gehad met lijden en zelfs de dood bij het vervullen van hun zendingswerk. Dit was zo in de begintijd van de christelijke zending en het zal niet anders zijn aan het einde ervan.²⁰ Terwijl we doorgaan met ons zendingswerk en het lijden dat daarmee gepaard gaat, is er maar één kracht die ons kan ondersteunen: de liefde van Christus.

De meeste christenen beseffen de risico's die het volgen van Christus met zich meebrengt, maar we moeten ook het enorme belang inzien van het vervullen van de opdracht: 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen.'²¹ De taak is zwaar, maar we vertrouwen op Gods leiding bij elke stap die we zetten. Hoewel het in verschillende vormen levensbedreigend kan worden, is de taak de moeite waard. Jezus zegt: 'Wees trouw tot in de dood, dan zal Ik u als lauwerkrans het leven geven.'²²

In zijn zendingswerk paste Paulus verschillende strategieën toe om de effectiviteit ervan te waarborgen: (1) Hij koos belangrijke steden uit als steunpunten van waaruit hij het evangelie gemakkelijker kon verspreiden. (2) Hij investeerde tijd in het opleiden van anderen. (3) Hij gaf voorrang aan het bereiken van degenen die het dichtst bij hem stonden. (4) Hij hield voortdurend contact met degenen aan wie hij het evangelie verkondigde. We moeten al deze strategieën integreren in onze eigen zendingsinspanningen. Paulus wist echter dat strategieën weliswaar belangrijk zijn, maar nooit de rol van de heilige Geest kunnen vervangen.²³ We mogen dit essentiële punt nooit vergeten.

Discussievragen:

- 1 . Welke uitdagingen heb jij al ervaren bij de verkondiging van het evangelie?
- 2 . Hoe heb je de vier zendingsstrategieën van Paulus toegepast en wat waren de resultaten?

²⁰ Openbaring 14:13

²¹ Matteüs 28:19

²² Openbaring 2:10

²³ 1 Korintiërs 12:1-11; Efeziërs 4:1-6

Les 2: Redenen voor dankzegging en gebed

10 januari

Deel 1: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 1:6*

Lezen: *Filippenzen 1:1–18; Efeziërs 5:18–21; Kolossenzen 1:4–8.*

Auteur D. A. Carson speculeert over wat vandaag de dag de grootste behoefte van de christelijke kerk is, en formuleert verschillende antwoorden die mensen op deze vraag zouden kunnen geven. Carson noemt onder meer reinheid op seksueel gebied, financiële integriteit en vrijgevigheid, evangelisatie, het stichten van kerken, bijbels denken en de oprechte ervaring van gezamenlijke eredienst. Hij concludeert: ‘In zekere zin zijn deze dringende behoeften slechts symptomen van een veel ernstiger tekort. Het enige wat we in het westerse christendom het meest dringend nodig hebben, is een diepere kennis van God. We moeten God beter leren kennen. . . . Een van de fundamentele stappen om God te leren kennen, en een van de basisbewijzen dat we God wel degelijk kennen, is gebed – spiritueel, volhardend, bijbels georiënteerd gebed.’²⁴

Paulus benadrukte consequent christelijke disciplines, zoals gebed en dankbaarheid. Dankzegging was een cruciaal onderdeel van zijn gebeden en zelfs een typisch onderdeel van zijn brieven. Hij drukte niet alleen voortdurend zijn dankbaarheid aan God uit door middel van zijn gebeden, maar moedigde ook zijn toehoorders aan om hetzelfde te doen.²⁵ Hij zag dankbaarheid als de vrucht van Gods werk in iemands hart.²⁶

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema’s:

1. Dankbaarheid en gebed zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zoals de twee kanten van een munt.
2. Dankbaarheid en gebed, samen met andere zaken, dienen als tastbare manifestaties van Gods goede werk in ons.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Psycholoog Robert Emmons citeert een mooie gedachte van Meister Eckhart: ‘Als het enige gebed dat je in je leven uitspreekt “dankjewel” is, zou dat genoeg zijn.’ In deze context deelt Emmons het verhaal van een vrouw met postpoliosyndroom, wat prachtig de relatie illustreert tussen dankbaarheid aan God in gebed en een zinvol leven. Ze schreef Emmons de volgende brief:

‘Een van mijn meest intense dankbaarheidservaringen vond plaats bij de geboorte van mijn eerste kind. Al mijn jeugdige jaren had ik me afgevraagd of ik kinderen zou kunnen krijgen, of ik met één arm voor kinderen zou kunnen zorgen, en of God ervoor zou kiezen mij op die manier te zegenen. Toen mijn dochter werd geboren, wantrouwde het hele verplegend personeel mijn bekwaamheid als verzorger. Ik besepte echter dat God ervoor had gekozen mij te zegenen met een kind en dat Hij mij

²⁴ D. A. Carson, *A Call to Spiritual Reformation: Priorities from Paul and His Prayers* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 1992), blz. 15-16

²⁵ Kolossenzen 3:17; 1 Tessalonicenzen 5:18

²⁶ Filippenzen 1:6, 10-11

zou zegenen met de fysieke behoeften om voor haar te zorgen. Omdat God er niet voor had gekozen mij te behoeden voor polio, wist ik dat het krijgen van een baby geen zekerheid was. Daarom, toen ze werd geboren, loofde ik God dat Hij mijn man en mij de vreugde had gegeven om een nieuw mens te vormen tot zegen voor God... Welk groter doel kon ik ooit hebben dan nog een mens opvoeden? Geen enkel, en dat was de vreugde in mijn dankbaarheid. De vreugde van betekenis en zingeving in het leven.' Verderop stelt Emmons: 'Het bewijs is duidelijk dat het cultiveren van dankbaarheid, zowel in ons leven als in onze levenshouding, ons duurzaam gelukkiger en gezonder maakt.'²⁷

Dankbaarheid en gebed zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden

Een gebruikelijk kenmerk in de brieven van Paulus is het dankzeggingsgedeelte, dat in wezen functioneert als een gebed. Dit idee kan duidelijker worden geïllustreerd in onderstaande tabel.

Passage	Dankzegging en gebed
Romeinen 1:8–10	'Allereerst dank ik door Jezus Christus mijn God voor u allen . . . God, die ik door de verkondiging van het evangelie over zijn Zoon vol overgave dien, is mijn getuige dat ik u onophoudelijk in mijn gebeden noem.'
1 Korintiërs 1:4	'Ik dank mijn God altijd voor u . . . '
Efeziërs 1:15-16	'Daarom, . . . dank ik God onophoudelijk voor u en noem ik u in mijn gebeden .'
Filippenzen 1:3-4	'Ik dank mijn God altijd wanneer ik aan u denk, telkens wanneer ik voor u allen bid .'
Kolossenzen 1:3	'In al onze gebeden danken wij God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, voor u.'
1 Tessalonicenzen. 1:2	'Wij danken God altijd voor u allen: wij noemen u onophoudelijk in onze gebeden .'
2 Tessalonicenzen 1:3	'Broeders en zusters, wij moeten God altijd voor u danken .'
1 Timoteüs 1:12	'Ik dank Christus Jezus, onze Heer.'
2 Timoteüs 1:3	'Ik dank God, . . . ik dank Hem telkens als ik je in mijn gebeden noem, elke dag en elke nacht.'
Filemon 4	'Ik dank mijn God altijd wanneer ik u in mijn gebeden noem.'

Uit de voorgaande tabel kunnen drie belangrijke observaties worden afgeleid. Ten eerste is dankzegging voor Paulus een vorm van gebed, omdat dankzegging consequent met gebed verweven is. Ten tweede, zelfs wanneer in het dankgedeelte in bepaalde brieven van Paulus de term 'gebed' niet voorkomt, is het belangrijk te beseffen dat zijn dankbaarheid gericht is op God.²⁸ Ten derde suggereert

²⁷ Robert A. Emmons, *Thanks! How the New Science of Gratitude Can Make You Happier* (New York: Houghton Mifflin Company, 2007), blz. 90, 110, 185

²⁸ 2 Tessalonicenzen 1:3; 1 Timoteüs 1:12

de herhaling van de term 'altijd' dat zowel gebed als dankzegging consistente, zelfs integrale, componenten waren in Paulus' leven.

Het is belangrijk op te merken dat Paulus van zijn publiek verwachtte dat zij hem zouden navolgen in een leven van dankzegging en gebed. Voor Paulus is een zichtbaar kenmerk van goddeloze mensen hun onvermogen om God te eren of te danken.²⁹ Daarentegen moedigde hij de leden van de gemeente in Rome aan God dankbaar te zijn.³⁰ Toen Paulus de Korintiërs vroeg om voor hem en zijn medewerkers te bidden, verlangde hij dat velen namens hen zouden danken.³¹

In Efeziërs 5:18-21 beschrijft Paulus de kenmerken van mensen wier leven vervuld is van de aanwezigheid van de heilige Geest. Zij (1) nemen deel aan wederzijdse opbouw door 'met elkaar te spreken in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen;' (2) vullen hun leven met lofprijzingen aan God door 'te jubelen voor de Heer;' (3) uiten hun dankbaarheid 'altijd voor alles aan God, de Vader, in de naam van onze Heer Jezus Christus;' en (4) aanvaarden elkaars gezag 'uit eerbied voor Christus.' Op deze manier staat het danken van God op hetzelfde niveau als het zingen van lofprijzingen aan Hem: het is een daad van aanbidding.

In Kolossenzen 3:17 gaat Paulus nog iets verder door te zeggen: '***Doe alles wat u zegt of doet*** in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door Hem.' Op dezelfde manier zegt Paulus tegen de Tessalonicenzen: 'Dank God onder alle omstandigheden.'³² Paulus stimuleerde zijn publiek om dankzegging en gebed in hun leven te belichamen, om zo zijn eigen diepe toewijding aan deze gebruiken te weerspiegelen.

Gods werk in ons

De brief aan de Filippenzen bevat een van de meest opmerkelijke uitspraken uit alle brieven van Paulus: 'Ik ben ervan overtuigd dat Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.'³³ Sommige lezers zouden in de verleiding kunnen komen om het 'goede werk' eng te interpreteren en het te zien als een verwijzing naar de zorg en liefde van de Filippenzen voor Paulus, die tot uiting kwam in hun financiële steun tijdens zijn gevangenschap. Hoewel hun zorg voor Paulus en de bevordering van het evangelie zeker het resultaat waren van Gods werk in hun hart, verwijst Paulus hier naar het bredere concept van verlossing door Christus.

God wordt afgeschilderd als degene die het goede werk van verlossing is begonnen en het zal voltooien bij Christus' wederkomst. Het is opmerkelijk dat deze gedachte tot uitdrukking komt in het gedeelte over dankzegging. In die zin wordt dankbaarheid gezien als een krachtig bewijs van Gods werk in iemands hart. Paulus zegt iets soortgelijks in Filippenzen 2:12-13: 'Geliefde broeders en zusters, u bent altijd gehoorzaam geweest toen ik bij u was. Wees het des te meer nu ik niet bij u ben. Blijf u inspannen voor uw ***redding***, en doe dat in diep ontzag voor God, ***want het is God*** die zowel het willen als het handelen bij u teweegbrengt, omdat het Hem behaagt.'

Paulus' advies – om je eigen zaligheid te bewerken – is op zijn zachtst gezegd intrigerend. Want hoe doen we dat? Een goed antwoord is te vinden in Hebreeë 12:2, waar Jezus wordt beschreven als 'de grondlegger en voltooiër van ons geloof.' Paulus stelt dus dat we 'vastberaden de wedstrijd [moeten] lopen die voor ons ligt. Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus.'³⁴ Maar dat is niet alles. We moeten ook 'elke last van ons afwerpen, evenals de zonde waarin we steeds weer verstrikt raken.'

²⁹ Romeinen 1:21

³⁰ Romeinen 14:6

³¹ 2 Korintiërs 1:11

³² 1 Tessalonicenzen 5:18

³³ Filippenzen 1:6

³⁴ Hebreeë 12:1-2

Teksten zoals Filippenzen 1:6 en Hebreeën 12:2 herinneren ons eraan dat verlossing uiteindelijk Gods werk is, niet het onze. Toch worden we nog steeds geroepen onze eigen redding te bewerkstelligen, of, met andere woorden, om ‘de wedstrijd te lopen die voor ons ligt’ door een leven van gebed te leiden, de door de Geest gegeven christelijke deugden te zoeken³⁵ en dankbaar te zijn voor Gods werk in ons.³⁶ Kortom, van ons wordt verwacht dat we ‘leven zoals het past tegenover de Heer, Hem volkomen welgevallig. U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien.’³⁷

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag de groepsleden vervolgens antwoord te geven op de vragen aan het einde:

We vinden het allemaal geweldig als er goede dingen met ons gebeuren. Of het nu gaat om het kopen van een gloednieuwe auto, het kopen van een huis, het afstuderen na jaren van zware en intensieve studie, of het ontsnappen aan een gevaarlijke situatie, we danken God voor deze dingen. Dit zijn belangrijke mijlpalen die ons hart met vreugde en dankbaarheid vervullen. Als we echter goed letten op alles om ons heen, zullen we talloze redenen vinden om dankbaar te zijn. Niets zou echter meer dankbaarheid moeten oproepen dan het besef van Gods goede werk in ons. Ellen White zegt: ‘Onze geest moet zich verbreden, zodat we de betekenis van Gods voorzienigheid kunnen begrijpen. We moeten de hoogste eigenschappen van Gods karakter weerspiegelen. We moeten *dankbaar zijn* dat we niet aan onszelf worden overgelaten.’³⁸

God verwacht van ons dat we een oprechte houding van dankbaarheid in onze gebeden brengen. In 1 Tessalonicenzen 5:17-18 bijvoorbeeld volgt de instructie om ‘onder alle omstandigheden dankbaar te zijn’ direct op het gebod om ‘onophoudelijk te bidden.’ Dit idee impliceert niet alleen dat er altijd een reden is om dankbaar te zijn, maar ook dat onze gebeden regelmatig uitingen van dankbaarheid aan God moeten bevatten. Het is opvallend dat Paulus niet zegt: ‘Geef dank voor alle omstandigheden,’ maar ‘onder alle omstandigheden.’ Het feit dat God ons zijn enige Zoon heeft gegeven om voor ons te sterven, is reden genoeg om elke dag dankbaar te zijn en onze dankbaarheid te tonen door middel van lofprijzing in onze gebeden en goede werken in ons dagelijks leven.

Discussievragen:

1. Voor welke geestelijke zegeningen ben je God dankbaar? En voor welke fysieke en materiële zegeningen ben je dankbaar?
2. Wat betekent het om dank te zeggen *onder* alle omstandigheden, in tegenstelling tot *voor* alle omstandigheden? Wat is het cruciale verschil?
3. Wat betekent het dat we niet ‘aan onszelf worden overgelaten,’ zoals we kunnen lezen in het citaat van Ellen White? Waarom moeten we dankbaar zijn voor die zekerheid?

³⁵ Filippenzen 1:9-11; Kolossenzen 1:4-8

³⁶ Filippenzen 1:3-6

³⁷ Kolossenzen 1:10

³⁸ *That I May Know Him*, blz. 302

Les 3: Leven en dood

17 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 1:21*

Lezen: *Filippenzen 1:19–30, 1 Tessalonicenzen 4:14–16.*

Martin Luther King Jr. zei ooit: ‘Als een mens niets heeft gevonden waarvoor hij zou willen sterven, is hij niet geschikt om te leven.’³⁹ Paulus drukte een soortgelijk gevoel uit: ‘Want voor mij is leven Christus en sterven winst.’⁴⁰ Dit zijn geen loze woorden! Paulus was werkelijk bereid om voor Christus te sterven, wat hij uiteindelijk ook deed.⁴¹

Met een verwijzing naar Psalm 44:22 verkondigde Paulus aan de Heer: ‘Om U worden wij dag na dag gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht.’⁴² Zijn woorden in Galaten 2:19 mogen ons dan ook niet verbazen: ‘Met Christus ben ik gekruisigd.’ Paulus was bereid voor Christus te sterven omdat hij toegewijd was voor Hem te leven. Paulus vervolgt in vers 20: ‘Ikzelf leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn leven hier op aarde leef ik in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft prijsgegeven.’ Paulus leefde en stierf dus omwille van het evangelie.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. God roept ons op een zendingsgericht leven te leiden en vraagt ons zelfs de bereidheid voor Hem te sterven.
2. De dood wordt vergeleken met een slaap. De oplossing daarvoor is de opstanding van het lichaam en niet de onsterfelijkheid van de ziel.
3. Christus roept ons tot eenheid in zijn Geest. Omdat we allemaal betrokken zijn bij een geestelijke oorlog, moeten we niet alleen de juiste wapens kiezen, maar ook in eenheid de strijd aangaan.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Er gaat een verhaal over John Bradford, die op 1 juli 1555 op de brandstapel werd verbrand. Bradford ‘was kapelaan van koning Edward VI van Engeland en een van de populairste predikanten van zijn tijd. Maar hij was een martelaar voor zijn geloof. Toen hij naar Newgate werd gereden om te worden verbrand, kreeg hij toestemming om te spreken, en vanuit de wagen waarin hij naar zijn dood reed, riep hij de hele weg van West-Londen naar Newgate: “Christus, Christus, niemand anders dan Christus.”’⁴³ Net zoals Paulus gaf ook Bradford zichzelf aan de zending door te leven en te sterven voor Christus.

³⁹ Geciteerd door Mark Water, *The New Encyclopedia of Christian Quotations* (Alresford, Hampshire, England: John Hunt Publishers Ltd., 2000), blz. 404

⁴⁰ Filippenzen 1:21

⁴¹ Romeinen 14:8; 2 Timoteüs 4:6-8

⁴² Romeinen 8:36

⁴³ Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations: Signs of the Times* (Garland, TX: Bible Communications, Inc., 1996), blz. 787

Leven en sterven voor Christus

Paulus' uitspraak in Filippienzen 1:21 is een van de meest opmerkelijke in al zijn brieven. Zijn bereidheid om voor Christus te leven – wat impliceert dat hij onvermijdelijk ontberingen moet doorstaan – en zelfs voor Hem te sterven, onderstreept de hoop die in het voorgaande vers wordt uitgesproken: ‘Het is mijn stellige hoop en verwachting dat ik mij nergens voor zal hoeven te schamen. Integendeel, ik zal net als altijd in alle openheid spreken, zodat Christus ook bij alles wat ik nu meemaak zal worden geëerd, of ik nu in leven blijf of moet sterven.’⁴⁴

Een raadselachtig concept is echter Paulus' bewering dat sterven winst is. Wat bedoelt hij daarmee? Hoe kan iemand baat hebben bij zijn of haar eigen dood? Gebaseerd op Paulus' verlangen, verwoord in Filippienzen 1:23, om ‘te sterven en bij Christus te zijn,’ hebben sommigen afgeleid dat Paulus bevestigt dat hij onmiddellijk na zijn dood in de tegenwoordigheid van Christus zal zijn. Maar zo'n idee is in tegenspraak met de duidelijke leer van de Schrift over de sterfelijkheid van de ziel en de dood als een slaap. Om te begrijpen wat Paulus bedoelde met de term 'winst', is het nuttig om zijn gebruik van de term 'winst' (van het Griekse *kerdos*) en het verwante werkwoord 'winnen' (van het Griekse *kerdainō*) elders in zijn geschriften te onderzoeken. In Filippienzen 3:7-8 vermeldt Paulus dat wat hij voorheen als winst (*kerdos*) beschouwde, hij nu als verlies beschouwt 'omwille van Christus';⁴⁵ dat wil zeggen, omdat ‘alles wordt overtroffen door het kennen van Christus Jezus.’⁴⁶ Paulus legt verder uit: ‘Omwille van wie ik alles heb prijsgegeven... want ik wil Christus [*kerdainō*] winnen.’⁴⁷ Voor Paulus is sterven dus winst in de zin dat hij uiteindelijk Christus zal winnen door Hem te zien bij zijn wederkomst.⁴⁸

Het is ook mogelijk dat ‘winnen’ (*kerdos*) in Filippienzen 1:21 een missionaire betekenis heeft. In 1 Korintiërs 9:19-23 gebruikt Paulus *kerdainō* als een missionaire term: ‘Vrij als ik ben ten opzichte van iedereen, ben ik de slaaf van iedereen geworden om zo veel mogelijk mensen te winnen [*kerdainō*]. Voor de Joden ben ik als een Jood geworden om hen te winnen [*kerdainō*]. Ikzelf sta niet onder de Joodse wet, maar toch heb ik me eraan onderworpen om hen die er wel onder staan te winnen [*kerdainō*]. En voor hen die niet onder de Joodse wet staan, ben ik als iemand geworden die de wet niet heeft, om hen te winnen [*kerdainō*]. Dit betekent niet dat ik de wet van God heb losgelaten, maar dat ik mij heb onderworpen aan de wet van Christus. Voor de zwakken ben ik zwak geworden om hen te winnen [*kerdainō*]. Ik ben voor iedereen wel iets geworden, om in elke situatie althans enkelen te redden. Ik doe alles voor het evangelie om ook zelf aan de beloften ervan deel te krijgen.’

In dat opzicht is de volgende opmerking over Filippienzen 1:21 nuttig: ‘[Paulus] is erop uit Christus groot te maken. Als zijn Heer het het beste voor hem vond om te getuigen door te leven en te dienen, zou hij Hem op de juiste manier vertegenwoordigen. Maar de dood van een rechtvaardige kan ook een krachtige bevestiging zijn van de doeltreffendheid van het evangelie van genade. Het contrast tussen zijn dood en de dood van iemand die zonder hoop sterft, zou zo duidelijk zijn dat de invloed ervan winst zou opleveren voor het koninkrijk van Christus. Harten worden geraakt en verzacht door de kalme zekerheid en het vertrouwen van degene wiens vertrouwen volledig op zijn God is, zelfs in het uur van zijn dood.’⁴⁹ Paulus geloofde dat zijn dood het hoogtepunt van zijn zendingswerk zou markeren.⁵⁰ Ook dacht hij waarschijnlijk dat het geven van zijn leven ‘de Filippienzen zou

⁴⁴ Filippienzen 1:20

⁴⁵ Filippienzen 3:7

⁴⁶ Filippienzen 3:8

⁴⁷ Filippienzen 3:8

⁴⁸ 2 Timoteüs 4:8

⁴⁹ *The SDA Bible Commentary*, deel 7, blz. 147

⁵⁰ Filippienzen 2:17; vergelijk met 2 Timoteüs 4:6-7

aanmoedigen tot verdere zelfopoffering, of... sommigen ertoe zou kunnen aanzetten het geloof waaraan hij zo standvastig vasthield, te onderzoeken.’⁵¹

Paulus beschouwde de dood als winst, omdat hij Christus zou zien in zijn volgende bewuste ervaring bij de opstanding. Tegelijkertijd was hij er ook zeker van dat hij tussen zijn dood en de wederkomst in het graf zou slapen.

De dood is als een slaap

Paulus vergeleek de dood met slapen,⁵² wat duidt op een toestand van onbewust zijn. Dit idee sluit aan bij Jezus' leer in de evangeliën.⁵³ Een duidelijk voorbeeld is het verhaal van de opstanding van Jairo's dochter. Interessant is dat, terwijl Matteüs en Marcus alleen vermelden dat mensen Jezus' bewering dat het meisje sliep belachelijk maakten,⁵⁴ Lucas' observatie als arts preciezer is: ‘Ze lachten Hem uit, omdat ze wisten dat ze gestorven was.’⁵⁵ Bovendien beschrijft het boek Handelingen – eveneens geschreven door Lucas – de dood van Stefanus door te bevestigen dat hij ‘ontsliep.’⁵⁶ Hetzelfde wordt gezegd over David.⁵⁷

Verwijzend naar de dood van ‘de vaderen’ zegt Petrus dat ze ‘ontslapen zijn.’⁵⁸ Wetenschappers discussiëren erover of Petrus met ‘de vaderen’ de vorige generatie christenen of de patriarchen bedoelde, maar dit onderscheid is irrelevant. Hoe het ook zij, de dood wordt afgebeeld als een toestand van onbewust zijn, vergelijkbaar met wat er gebeurt wanneer we elke nacht in slaap vallen. Het is ook opmerkelijk dat ‘de graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt.’⁵⁹ Deze passage in het Evangelie van Matteüs is belangrijk, omdat het duidelijk wijst op de opstanding van het lichaam als remedie tegen de dood.

Zoals eerder opgemerkt, is Paulus' overtuiging dat de dood vergeleken wordt met slapen diep geworteld in Jezus' leer en sluit het aan bij de gedachtegang van andere apostelen. De Bijbel beschrijft de dood dus niet als een staat van bewustzijn, zoals velen denken.

Eenheid in Christus

Filippenzen 1:27 begint een gedeelte in de brief⁶⁰ waarin Paulus overschakelt van het bespreken van zijn eigen lijden naar het lijden van zijn toehoorders in hun werk voor Christus. Twee cruciale thema's komen naar voren in Filippenzen 1:27: een christelijke levenswijze en eenheid. Gelovigen worden opgeroepen zich voortreffelijk te gedragen en verenigd te blijven, ondanks de hardvochtige tegenstand en het lijden dat zij ondervinden vanwege hun geloof in Christus.

Paulus gebruikt twee sleutelzinnen om het soort verbondenheid te benadrukken dat kenmerkend zou moeten zijn voor de relatie tussen gelovigen, namelijk ‘één van geest’ zijn en ‘eensgezind’ strijden ‘voor het geloof in het evangelie.’⁶¹ Deze taal van kameraadschap komt in de hele brief terug. In deze context bevestigt Paulus dat de Filippenzen zijn vreugde zouden volmaken ‘door eensgezind te zijn,

⁵¹ *The SDA Bible Commentary*, deel 7, blz. 160.

⁵² 1 Tessalonicenzen 4:14-15

⁵³ Lucas 8:52-53; Johannes 11:11-13

⁵⁴ Matteüs 9:24; Marcus 5:39-40

⁵⁵ Lucas 8:53

⁵⁶ Handelingen 7:60. De term ontslapen komt voor in NBG51 en HSV, De NBV21 en GNB melden dat hij stierf.

⁵⁷ Handelingen 13:36. Hier geldt dezelfde opmerking. Ontslapen komt voor in oudere vertalingen terwijl nieuwere vertalingen spreken over gestorven zijn.

⁵⁸ 2 Petrus 3:4 (NGB51)

⁵⁹ Matteüs 27:52. Oudere vertalingen spreken ook hier over ‘ontslapenen.’

⁶⁰ Filippenzen 1:27-30

⁶¹ Filippenzen 1:27

één in liefde, één in streven, één van geest.’⁶² In Filippenzen 4:1-3 geeft Paulus te kennen dat eenheid cruciaal is voor de vervulling van de missie.

Filippenzen 4:3 bevat vier samengestelde woorden die worden ingeleid door het Griekse partikel *syn* ('met' of 'samen met'): *syzygos* ('medearbeider'); *syllambanō* (letterlijk 'samen nemen'); *synathleō* ('samen worstelen') en *synergos* ('medewerker'). Paulus noemt ook vrouwen die met hem 'streden' voor het evangelie 'medewerkers,' die betrokken waren bij de missie.

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag vervolgens je groepsleden de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

Jezus zei: 'Een leerling staat niet boven zijn leermeester en een slaaf niet boven zijn heer.'⁶³ Deze leer omvat onder andere verwerping, lijden en zelfs martelaarschap. In Johannes 15:20 zegt Jezus: 'Ze hebben Mij vervolgd, dus zullen ze ook jullie vervolgen.' Als werkers in de zaak van Christus moeten we voorbereid zijn op moeilijke tijden. De Bijbel onthult dat Satan ijverig in deze wereld werkt om te voorkomen dat het evangelie aan alle naties, stammen, talen en volken wordt verkondigd, want 'hij weet dat hij geen tijd te verliezen heeft.'⁶⁴ Gods volk moet ijverig werken.

Zo roept Christus ons op te leven voor de zending. En als we sterven terwijl we bezig zijn met onze zendingstaak, dan hebben we de verzekering dat we in het graf zullen slapen, in afwachting van de opstanding bij de wederkomst. God vergeet degenen die trouw aan de boodschap van de derde engel sterven niet. Hun wordt beloofd: 'Gelukkig zijn zij die vanaf nu sterven in verbondenheid met de Heer.' En de Geest beaamt: "Zij mogen uitrusten van hun inspanningen, want hun daden vergezellen hen."⁶⁵ Voor nu is volharding noodzakelijk.⁶⁶ We worden geroepen ons kruis op te nemen en Christus te volgen tot de dag dat we het kruis zullen inruilen voor de kroon des levens.⁶⁷ Ondertussen moeten we samenwerken tegen een gemeenschappelijke vijand. Paulus zegt: 'Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen.'⁶⁸ Verenigd in Christus en bekleed met de wapenrusting van God, zullen wij overwinnen!

Gespreksvragen:

1. Denk aan een tijd waarin je religieuze vervolging ervoer. Op welke manier versterkte jouw lijden voor Christus je geloof?
2. Voor welke missie heeft Christus jou geroepen? Op welke manier vul je dat werk voor Hem in?

⁶² Filippenzen 2:2

⁶³ Matteüs 10:24

⁶⁴ Openbaring 12:12

⁶⁵ Openbaring 14:13

⁶⁶ Openbaring 14:12

⁶⁷ Matteüs 10:38; Openbaring 2:10

⁶⁸ Efeziërs 6:12

Les 4: Eenheid door nederigheid

24 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 2:2*

Lezen: *Filippenzen 2:1–11*.

Filippenzen 2:1-4 begint een gedeelte waarin Paulus het voorbeeld van nederigheid van Christus voor het christelijke leven bespreekt.⁶⁹ Christus is ons hoogste voorbeeld van onderwerping aan God, liefde voor Hem en eenheid met Hem. Tijdens zijn aardse bediening koesterde Christus een diepe gemeenschap met de Vader en benadrukte Hij herhaaldelijk hun eenheid.⁷⁰ Evenzo benadrukte Jezus zijn eenheid met de heilige Geest.⁷¹

De leden van de Godheid bestaan eeuwig in een harmonieuze en liefdevolle relatie, die een blauwdruk vormt voor de eenheid en liefde die de relaties tussen gelovigen zouden moeten kenmerken. Paulus benadrukt dit thema niet alleen in Filippenzen, maar ook elders. Zo zegt hij bijvoorbeeld aan het begin van 1 Korintiërs: ‘Broeders en zusters, in de naam van onze Heer Jezus Christus roep ik u op om allen eensgezind te zijn: om scheuringen te vermijden en in uw denken en uw overtuiging volkomen één te zijn.’⁷²

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. In eenheid met elkaar leven en liefde tonen voor elkaar zijn fundamentele christelijke verantwoordelijkheden en verwacht gedrag voor elke volgeling van Jezus.
2. Als christenen zijn we geroepen een manier van denken te ontwikkelen die is als Christus. Paulus benadrukt wat een christelijke denkhouding behelst.
3. Onze beperkte geest is niet in staat de oneindige nederigheid van Christus, die mens werd, volledig te begrijpen. Deze nederigheid is een ondoorgrondelijk mysterie.

Deel II: Commentaar

Illustratie

‘Om veiligheidsredenen binden bergbeklimmers zich aan elkaar vast wanneer ze een berg beklimmen. Op die manier zal een klimmer die uitglijdt en valt, niet doodvallen. Hij wordt door de anderen vastgehouden totdat hij weer vaste grond onder de voeten heeft.

De kerk zou ook zo moeten zijn. Wanneer een lid uitglijdt en valt, moeten de anderen hem vasthouden totdat hij weer vaste grond onder de voeten heeft. We zijn allemaal met elkaar verbonden door de heilige Geest.’⁷³

Eenheid en liefde

⁶⁹ Filippenzen 2:1-18

⁷⁰ Johannes 5:19; 10:30, 38; 12:45; 14:9-10; 17:11, 21–24

⁷¹ Johannes 14:16, 26; 15:26; 16:7

⁷² 1 Korintiërs 1:10; vergelijk met Romeinen 15:5-7; Galaten 3:26-29; Efeziërs 4:1-6; Kolossenzen 3:12-15

⁷³ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 66

In Filippiëzen 2:1-4 suggereert Paulus dat zelfzuchtige ambitie een belangrijke oorzaak is van verdeeldheid binnen de kerk. Hij stelt: ‘Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan uzelf.’⁷⁴ De woorden ‘geldingsdrang’ en ‘eigenwaan’ zijn respectievelijk een vertaling van de Griekse zelfstandige naamwoorden *eritheia* en *kenodoxia*, die beide zeldzaam zijn in het Nieuwe Testament. De eerste komt zeven keer voor, bijna uitsluitend in Paulus' brieven.⁷⁵ De tweede komt slechts één keer voor. Interessant is dat de term *eritheia* niet voorkomt in de Septuaginta, de Griekse versie van het Oude Testament, en *kenodoxia* slechts drie keer, maar dan wel in niet-canonicke boeken. Het lijkt er dus op dat Paulus' gebruik van deze woorden in Filippiëzen 2:3 niet gebaseerd is op de Griekse versie van het Oude Testament. Omgekeerd komen beide woorden voor in oude lijsten van ondeugden, in de geschriften van filosofen, om rivaliteit te bekritisieren.⁷⁶ Het is niet verrassend dat *eritheia* voorkomt in de catalogi van zonden die worden opgetekend in 2 Korintiërs 12:20 en Galaten 5:20. Het is duidelijk dat Paulus deze woorden gebruikt om gedrag aan te wijzen dat christenen moeten vermijden.

Filippiëzen 2:1-4 laat zien dat, om eenheid in de kerk werkelijkheid te laten worden, men niet alleen de rivaliteit en het egoïsme moet vermijden die de harmonie ondermijnen, maar ook de christelijke deugden moet beoefenen die essentieel zijn voor het bevorderen van een gevoel van saamhorigheid. Een harmonieuze sfeer wordt gekenmerkt door troost, bemoediging, liefde, gemeenschap, genegenheid en barmhartigheid.⁷⁷ In zo'n omgeving zijn mensen ‘eensgezind . . . één in liefde, één in streven, één van geest.’⁷⁸

Toch pleit Paulus niet voor uniformiteit, maar voor eenheid door verscheidenheid. Door ‘geldingsdrang’ en ‘eigenwaan’ te veroordelen, presenteert hij de tegenovergestelde houding, namelijk ‘nederigheid.’⁷⁹ Deze houding wordt verder uitgelegd in de volgende zin: ‘Acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan uzelf.’⁸⁰ Deze gedachte is zo belangrijk dat Paulus haar in het volgende vers met andere woorden herhaalt: ‘Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.’⁸¹ Paulus vraagt zijn publiek niet om hun eigen persoonlijke belangen te laten varen, maar om met diepe aandacht en zonder onverschilligheid rekening te houden met de belangen van anderen. Jezus is in dit opzicht ons ultieme voorbeeld. Daarom spoort Paulus zijn publiek aan een christelijke mentaliteit te ontwikkelen.

Een christelijke mentaliteit

Filippiëzen 2:1-8 gebruikt termen van de Griekse wortel *phren* (of *phron*). Deze wortel wordt gebruikt om het gebruik van ‘iemand's vermogen tot weloverwogen plannen’ te benadrukken.⁸² In deze context spoort Paulus zijn publiek in Filippiëzen 2:2 aan om ‘gelijk te denken [*to auto phronēte*] door dezelfde liefde te hebben, [door] één van geest te zijn, en één van denken [*to hen phronountes*]’ (vertaling van de auteur). Deze synchroniciteit is alleen mogelijk als ‘iedereen met **nederigheid van gedachten** [*tapeinophrosynē*] de ander belangrijker acht dan zichzelf’ (Filippiëzen 2:3, vertaling van de auteur). Het hoogtepunt van deze redenering wordt bereikt in de volgende uitspraak: ‘Laat onder u

⁷⁴ Filippiëzen 2:3

⁷⁵ Romeinen 2:8; 2 Korintiërs 12:20; Galaten 5:20; Filippiëzen 1:16; 2:3; Jakobus 3:14, 16

⁷⁶ Zie Gerald F. Hawthorne, *Philippians*, deel 43 van Word Biblical Commentary [Dallas: Word, Inc., 2004], blz. 87

⁷⁷ Filippiëzen 2:1

⁷⁸ Filippiëzen 2:2

⁷⁹ Filippiëzen 2:3

⁸⁰ Idem

⁸¹ Filippiëzen 2:4

⁸² Johannes P. Louw en Eugene A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, 2de druk, deel 1 (New York: United Bible Societies, 1996), blz. 324

de gezindheid heersen die Christus Jezus had.⁸³ Paulus spoort de Filippenzen aan een christelijke denkwijze te ontwikkelen, omdat alleen deze denkwijze kan leiden tot een christelijke handelwijze.

Geleerden discussiëren over de vraag of de term ‘deze’ (de) in Filippenzen 2:5 (‘deze gezindheid’) verwijst naar de nederigheid die genoemd wordt in Filippenzen 2:1-4 of naar de zachtmoedigheid van Jezus, zoals blijkt uit zijn houding die beschreven wordt in Filippenzen 2:6-8. In beide gevallen geldt Jezus als de norm die nagevolgd moet worden. Zoals Tom Wright het stelt: ‘Iedereen moet zich op iets anders dan zichzelf richten; en dat iets is Jezus Christus zelf, de Koning, de Heer, en het goede nieuws dat in zijn naam de wereld is komen veroveren.’⁸⁴

Als christenen zijn we geroepen een christelijke manier van denken en handelen te ontwikkelen. Paulus betoogt dat Jezus zich volledig bewust was van wie Hij was, en toch ontledigde Hij zichzelf gewillig en vernederde Hij zichzelf.⁸⁵ Paulus legt uit dat (1) Jezus zichzelf ontledigde ‘door de gestalte van een dienaar aan te nemen,’ dat wil zeggen, door ‘gelijk aan de mensen’ te worden⁸⁶ en (2) zichzelf vernederde ‘door gehoorzaam te worden tot in de dood.’⁸⁷ Kortom, Jezus werd een dienstknecht⁸⁸ en offerde zichzelf op voor de redding van anderen⁸⁹ in gehoorzaamheid aan de wil van God.⁹⁰ Degenen met een christelijke mentaliteit zijn bereid hetzelfde te doen.

Een ondoorgrondelijk mysterie

In 1 Timoteüs 3:16 geeft Paulus een samenvatting van Jezus' missie. Zijn incarnatie, dood, opstanding, hemelvaart en zelfs een toespeling op de verkondiging van het evangelie aan de heidenen en de bekering van sommigen van hen, worden met een ongelooflijke woordkeus beschreven. Zowel Jezus' aardse bediening als de resultaten ervan worden getoond als de inhoud van het mysterie van godsvrucht.

De Griekse term *mysterion* (‘mysterie’) komt 28 keer voor in het Nieuwe Testament, voornamelijk in de brieven van Paulus (21 keer). Bijna altijd heeft deze term een aanzienlijke christologische betekenis in Paulus' geschriften. Zo verbindt Paulus in Romeinen 16:25 het mysterie met de evangelieboodschap. Evenzo spreekt hij in Efeziërs 3:2-13 herhaaldelijk over het mysterie in de context van zijn bediening aan de heidenen. Paulus merkt op: ‘Mij is het geheim geopenbaard waarover ik hiervoor in het kort heb geschreven.’⁹¹ Hierdoor kreeg hij een beter begrip van het ‘geheim van Christus.’⁹² Verschillende geleerden zijn het erover eens dat de uitdrukking het ‘geheim van Christus’ kan worden opgevat als ‘het geheim, dat Christus is.’ Paulus werkt dit idee uitgebreider uit in Kolossenzen. Hij spreekt over ‘het goddelijk geheim dat in alle eeuwen en voor alle generaties verborgen is geweest, maar nu aan zijn heiligen onthuld is.’⁹³ Verder verwijst hij naar ‘hoe luisterrijk dit geheim is voor alle volken: Christus is in u.’⁹⁴ In Efeziërs 6:19 noemt de apostel Paulus zijn werk van het verkondigen van ‘het goddelijk geheim van het evangelie’ of ‘het geheim, dat het evangelie is.’ In Romeinen 11:25 heeft het mysterie te maken met het feit dat het evangelie de heidenen zou

⁸³ Filippenzen 2:5

⁸⁴ Wright, *Paul for Everyone: The Prison Letters: Ephesians, Philippians, Colossians, and Philemon* (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 2004), blz. 98

⁸⁵ Filippenzen 2:6-8

⁸⁶ Filippenzen 2:7

⁸⁷ Filippenzen 2:8

⁸⁸ Zie Matteüs 20:28 en Marcus 10:45

⁸⁹ Zie 2 Korintiërs 8:9 en Hebreeënen 12:2

⁹⁰ Zie Matteüs 26:39 en Romeinen 5:19

⁹¹ Efeziërs 3:3

⁹² Efeziërs 3:4

⁹³ Kolossenzen 1:26

⁹⁴ Kolossenzen 1:27; zie ook 2:2; 4:3

bereiken. Verderop suggereert Paulus dat Gods genade een mysterie is, onmogelijk te doorgronden.⁹⁵ En dat is het ook! Jezus was bereid ‘het kruis te verdragen en de schande ervan te aanvaarden.’⁹⁶ Zoals Paulus het in Filippenzen 2:8 zegt, vernederde Jezus zichzelf tot de dood, zelfs tot ‘de dood aan het kruis.’

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

‘Een bezoeker van een psychiatrische inrichting was verbaasd toen hij zag dat er maar drie bewakers waren die toezicht hielden op meer dan honderd gevaarlijke patiënten. Hij vroeg zijn gids: “Bent u niet bang dat deze mensen de bewakers zullen overmeesteren en ontsnappen?”

“Nee,” was het antwoord. “Krankzinnigen verenigen zich nooit.”⁹⁷ Dit verhaal illustreert het groeipotentieel dat een gemeenschap verspeelt als gevolg van een gebrek aan eenheid. Verdeeldheid is een vreselijke toestand en iets wat christenen koste wat kost moeten vermijden.

Niets kan de gezondheid van een geloofsgemeenschap meer bedreigen dan een gebrek aan eenheid. Daarom maakte Paulus zich er zo'n zorgen over en maakte hij duidelijk dat leven in eenheid niet alleen een christelijke deugd is, maar ook een gebod: ‘Maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn,’⁹⁸ en ‘Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.’⁹⁹

Jezus is ons ultieme voorbeeld van het behartigen van de belangen van anderen. Hij werd arm, zodat wij door zijn armoede rijk zouden kunnen worden.¹⁰⁰ Paulus' oproep aan zijn lezers om een christelijke manier van denken te ontwikkelen, mag dan ook geen verrassing zijn. We moeten in de voetsporen van Jezus treden en nederigheid en gehoorzaamheid aan God beoefenen. Hoewel we de omvang van Christus' nederige houding bij het mens worden misschien niet volledig begrijpen, weten we genoeg om in eenheid met elkaar te leven.

Gespreksvragen:

1. Wat betekent het om rekening te houden met de belangen van anderen? Hoe kunnen we dat in de praktijk brengen?
2. Waarom is eenheid onder gelovigen belangrijk? Wat kunnen we doen om eenheid binnen de kerk te bevorderen?

⁹⁵ Romeinen 11:33

⁹⁶ Zie Hebreëren 12:2

⁹⁷ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 65

⁹⁸ Filippenzen 2:2

⁹⁹ Filippenzen 2:4

¹⁰⁰ 2 Korintiërs 8:9

Les 5: Schijnen als een licht in de nacht

31 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 2:14-15*

Lezen: *Filippenzen. 2:12–30; Jakobus 2.*

Christenen zijn geroepen om licht te zijn in een donkere wereld. Jezus zei: ‘Jullie zijn het licht voor de wereld.’¹⁰¹ Op dezelfde manier uitte Paulus ook zijn verlangen dat christenen zouden schijnen als lichtdragers in een wereld die in duisternis gehuld is. Zijn woorden aan de Filippenzen: ‘U schittert als sterren aan de hemel,’¹⁰² lijken sterk op de boodschap aan de Efeziërs: ‘Want eens was u duisternis, maar nu bent u licht, nu u de Heer toebehoort. Ga de weg van de kinderen van het licht.’¹⁰³

De metafoor van het licht is een krachtig missionair symbool, dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt gebruikt. In Jesaja verklaart God aan zijn dienaar, de messias: ‘Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.’¹⁰⁴ Deze passage wordt in het Nieuwe Testament toegepast op Jezus,¹⁰⁵ maar ook op de kerk,¹⁰⁶ omdat zij de missie van Jezus voortzet om het licht van de wereld te zijn.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. We kijken naar de relatie tussen geloof en goede daden (*Filippenzen 2:12-13*).
2. We zijn geroepen een licht voor de wereld te zijn. Daarmee treden we in de voetsporen van Jezus en laten we onze levenswijze zien aan anderen.
3. De beproevingen en ontberingen die we tijdens onze christelijke levenswandel tegenkomen, maken ons sterker voor grotere uitdagingen in Gods werk. Ze zijn Gods instrumenten om essentiële eigenschappen te ontwikkelen die onmisbaar zijn voor een vruchtbare bediening.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Dwight L. Moody vertelt het verhaal van twee mannen ‘die verantwoordelijk waren voor een ronddraaiend licht in een vuurtoren aan een stormachtige en rotsachtige kust. Op de een of andere manier ging de machine kapot en draaide het licht niet meer rond. Ze waren zo bang dat de mensen op zee het zouden verwarren met een ander licht, dat ze de hele nacht doorwerkten om het licht te laten draaien.’ Moody concludeert: ‘Laten we ons licht op de juiste plaats houden, zodat de wereld kan zien dat de religie van Christus geen schijnvertoning is, maar werkelijkheid.’¹⁰⁷ Jezus gebruikte de metafoor van het licht om te illustreren dat geloof ‘zichtbaar’ wordt door goede daden.¹⁰⁸

¹⁰¹ Matteüs 5:14

¹⁰² Filippenzen 2:15

¹⁰³ Efeziërs 5:8

¹⁰⁴ ‘Jesaja 49:6; vergelijk ook met 42:6

¹⁰⁵ Zie bijvoorbeeld Lucas 2:32; Johannes 8:12; 9:5; Handelingen 26:23

¹⁰⁶ Handelingen 13:47

¹⁰⁷ Moody, *Anecdotes, Incidents, and Illustrations* (Chicago: Moody Publishers, 1990), blz. 36

¹⁰⁸ Matteüs 5:16

Geloof en goede daden

C. S. Lewis doet een intrigerende uitspraak over de relatie tussen geloof en daden: ‘Christenen hebben vaak gediscussieerd over de vraag of goede daden de leidraad zijn voor het christelijke gezin, of geloof in Christus. ... De Bijbel lijkt de zaak echt te beslechten wanneer hij deze twee dingen samenvoegt in één verbluffende zin. De eerste helft is: “Bewerk uw eigen zaligheid met vrees en beven” – wat lijkt alsof alles afhangt van ons en onze goede daden; maar de tweede helft gaat verder: “Want het is God die in u werkt” – wat lijkt alsof God alles deed en wij niets. Ik ben bang dat dit het soort dingen is waar we in het christendom mee te maken krijgen. Ik ben verbaasd, maar toch ook weer niet.’¹⁰⁹

Paulus verduidelijkt de relatie tussen geloof en daden in Filippenzen 2:12-13. Hoewel wij onze redding moeten bewerkstelligen, hebben daden geen reddende rol. Zoals Jakobus leert, zijn daden het bewijs van een oprecht en reddend geloof.¹¹⁰ Een geloof zonder daden is helemaal geen geloof. In Jakobus' woorden is dit soort geloof dood¹¹¹ en nutteloos.¹¹²

Wanneer Paulus zegt: ‘Blijf u inspannen voor uw redding, en doe dat in diep ontzag voor God,’ doelt hij waarschijnlijk op de verantwoordelijkheid die op elke christen rust met betrekking tot de redding die hij of zij al door het geloof heeft aanvaard, en die met ‘diep ontzag voor God’ moet worden gedaan.¹¹³ In de oorspronkelijke Griekse tekst staat de uitdrukking met ‘diep ontzag’ (‘vrees en beven’ in oudere vertalingen) vooraan in de zin ter nadruk van: ‘Blijf u in diep ontzag voor God inspannen voor uw redding.’

Geleerden debatteren over de betekenis van de uitdrukking ‘in diep ontzag’ en bieden verschillende interpretaties. Ze beweren dat het (1) bezorgdheid over het mogelijke risico van falen, (2) een houding van onderwerping aan God, (3) nederige toewijding aan God, of (4) een combinatie van al deze dingen impliceert. Paulus gebruikt deze taal ook in andere delen van zijn brieven. In 1 Korintiërs 2:3 lijken de woorden ‘angstig’ en ‘onzeker’ Paulus' angst te weerspiegelen dat hij mogelijk zou falen in zijn missie in Korinte. In 2 Korintiërs 7:15 verwijzen de woorden ‘eerbied’ en ‘ontzag’ naar het vertrouwen dat Paulus had dat de Korintiërs zouden volbrengen wat van hen verwacht werd.¹¹⁴ In Efeziërs 6:5 benadrukken de woorden ‘ontzag,’ ‘respect’ en ‘oprechtheid’ het belang van plichtsbesef. Een analyse van deze passages suggereert dat de uitdrukking ‘in diep ontzag voor God’ in Filippenzen 2:12 over het algemeen wijst op het hoge verantwoordelijkheidsgevoel dat gelovigen zouden moeten ontwikkelen met betrekking tot hun redding. Hun daden geven aan dat ze deze kwestie serieus nemen.

Licht voor de wereld

De beeldspraak van licht wordt in de Bijbel consequent gebruikt als metafoor voor zending. In het Oude Testament wordt God zelf beschreven als de ultieme bron van waaruit licht voortkomt. De psalmist zegt: ‘De HEER is mijn licht.’¹¹⁵ Zo spreekt ook de profeet Micha namens zijn volk: ‘De HEER is mijn licht. . . . Hij zal me naar het licht voeren.’¹¹⁶

In Jesaja 42:6 en 49:6 wordt de Dienaar van de Heer aangeduid als ‘een licht voor alle volken.’ In Jesaja 49:6 krijgt de lezer deze verdere uitleg: ‘Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de

¹⁰⁹ C. S. Lewis, *Mere Christianity* (New York: HarperCollins, 2001), blz. 148-149

¹¹⁰ Jakobus 2:18; vergelijk met 2:14

¹¹¹ Jakobus 2:17, 26

¹¹² Jakobus 2:20

¹¹³ Filippenzen 2:12

¹¹⁴ Zie 2 Korintiërs 7:16

¹¹⁵ Psalm 27:1; zie ook Psalm 4:7; 89:16; 118:27; Jesaja 2:5

¹¹⁶ Micha 7:8-9; zie ook Jesaja 60:1-2, 19-20

redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.’ Nieuwtestamentische auteurs begrepen de metafoor en pasten die consequent toe.¹¹⁷

Het is interessant dat de belangrijkste metafoor voor de kerk in de eerste hoofdstukken van Openbaring de kandelaars zijn. Verschillende geleerden zijn het met elkaar eens dat het verzaken van de eerste liefde door sommigen in de kerk van Efeze te maken heeft met het afnemen van hun zendingsijver.¹¹⁸ Zo waarschuwt Jezus dat, tenzij zij zich bekeren, Hij hun ‘kandelaar van zijn plaats’ zal wegnemen.¹¹⁹

Zoals eerder vermeld, komt de uitdrukking ‘tot aan de einden der aarde’ in Jesaja 49:6 voor in verband met de metafoor van licht. Het komt tweemaal voor in het boek Handelingen om de reikwijdte van de zendingstaak van de kerk te illustreren.¹²⁰ Hoewel de metafoor van licht niet voorkomt in Handelingen 1:8, kan deze, gebaseerd op Handelingen 13:47, impliciet zijn. Deze gegevens werpen licht op Paulus' aansporing aan de Filippenzen om te ‘schitteren als sterren aan de hemel.’¹²¹ Het is belangrijk op te merken dat Paulus suggereert dat gelovigen werkelijk lichten in de wereld zijn¹²² wanneer ze onderling eenheid tonen.¹²³ Immers, ‘de roeping om licht te zijn, is ook een roeping tot de gemeenschap van het licht. Paulus zag christenen als verenigd in een gemeenschap waarin ze elkaar konden bemoedigen en versterken als kinderen van het licht (Efeziërs 5:8, 15-20).’¹²⁴

Eigenschappen voor een succesvolle bediening

Uit de beschrijving van Timoteüs en Epafroditus in Filippenzen 2:19-30 kunnen we verschillende kwaliteiten afleiden die essentieel zijn voor een succesvolle bediening. Paulus portretteert Timoteüs als iemand die (1) gelijkgezind is,¹²⁵ (2) oprecht om anderen geeft,¹²⁶ (3) de dingen zoekt die van Christus Jezus zijn,¹²⁷ (4) betrouwbaar is,¹²⁸ en (5) een dienende houding aan de dag legt.¹²⁹ Het Griekse woord dat met ‘gelijkgezind’ wordt vertaald, is *isopsichon*, dat alleen hier in het Nieuwe Testament voorkomt. Het komt ook één keer voor in de Septuagint (de Griekse vertaling van het Oude Testament), in Psalm 55:14, waar het wordt vertaald als ‘mijn hartsvriend, mijn vertrouwde.’

Wat Epafroditus betreft, portretteert Paulus hem eerst in relatie tot zichzelf: hij is een broeder, een medewerker en een medestrijder. Hij is ook een boodschapper (uit het Grieks: *apostolos*) die door Paulus naar de Filippenzen werd gestuurd, en iemand die in Paulus' nood voorzag.¹³⁰ Dit geeft aan dat Epafroditus een zeer trouwe en loyale metgezel was. Vervolgens portretteert Paulus hem in relatie tot de Filippenzen. In dat opzicht stelt Paulus: ‘Hij verlangt ernaar u allen weer te zien.’¹³¹ Met andere woorden, Paulus zegt: ‘Hij mist jullie.’ Dit suggereert dat Epafroditus, als christelijk leider, diep van hen hield en voor hen zorgde. Epafroditus was zo'n toegewijd christelijk leider dat hij ‘door zijn werk

¹¹⁷ Lucas 2:32; Johannes 8:12; 9:5; Handelingen 13:47; 26:23

¹¹⁸ Openbaring 2:4

¹¹⁹ Openbaring 2:5

¹²⁰ Handelingen 1:8; 13:47

¹²¹ Filippenzen 2:15

¹²² Idem

¹²³ Filippenzen 2:14

¹²⁴ John M. Terry, Ebbie C. Smith, en Justice Anderson, red., *Missiology: An Introduction to the Foundations, History, and Strategies of World Missions* (Nashville, TN: Broadman & Holman Publishers, 1998), blz. 26.

¹²⁵ Filippenzen 2:20

¹²⁶ Idem

¹²⁷ Filippenzen 2:21

¹²⁸ Filippenzen 2:22

¹²⁹ Idem

¹³⁰ Filippenzen 2:25

¹³¹ Filippenzen 2:26

voor Christus oog in oog met de dood [heeft] gestaan.’¹³² Deze mannen gaven alles voor het werk van Christus. God verwacht ook van ons dat wij ons best doen!

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

We zijn volledig afhankelijk van God voor onze redding, die we ontvangen door geloof. Paulus kon het niet duidelijker hebben gemaakt toen hij zei: ‘Door die genade bent u nu immers gered, doordat u gelooft. Deze redding dankt u niet aan uzelf; ze is een geschenk van God.’¹³³ Door geloof reizen we van dit leven naar het komende leven. De brief aan de Hebreeënen maakte dit punt heel duidelijk door consequent de uitdrukking ‘door geloof’ te herhalen.¹³⁴ Door geloof trok Abraham ‘naar het land dat hem beloofd was, maar hem nog niet toebehoorde. . . . omdat hij uitzag naar de stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd.’¹³⁵

De ervaring van verlossing leidt ons onvermijdelijk tot goede daden. Omdat goede daden bedoeld zijn om anderen ten goede te komen,¹³⁶ zijn ze niet vanzelfsprekend voor zondaars.¹³⁷ Daarom is het God die ons in staat stelt ze te verrichten.¹³⁸

Jezus zei tegen de leerlingen: ‘Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, zodat zij jullie goede daden kunnen zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.’¹³⁹ Dit gebod onderstreept het nauwe verband tussen het laten schijnen van ons licht en het verrichten van goede daden. Door goede daden te verrichten, laten gelovigen hun licht schijnen in deze donkere wereld. Duisternis is een symbool van zonde¹⁴⁰ en de gevolgen daarvan.¹⁴¹ Christenen zijn geroepen om deze wereld te verlichten met ‘het licht van het evangelie . . . de luister van Christus,’ om te schijnen op hen ‘van wie de gedachten door de god van deze wereld zijn verblind.’¹⁴²

Gespreksvragen:

1. Op welke manier zijn goede daden en de ervaring van verlossing met elkaar verbonden?
2. Hoe kan jij je licht laten schijnen in een verduisterde wereld?

¹³² Filippenzen 2:30

¹³³ Efeziërs 2:8

¹³⁴ Zie Hebreeënen 11

¹³⁵ Hebreeënen 11:9-10

¹³⁶ Galaten 6:9-10

¹³⁷ Jeremia 13:23

¹³⁸ Filippenzen 2:13

¹³⁹ Matteüs 5:16

¹⁴⁰ Zie bijvoorbeeld Johannes 3:19-20; Lucas 22:53

¹⁴¹ Zie bijvoorbeeld Psalm 82:5; Efeziërs 4:18

¹⁴² 2 Korintiërs 4:4

Les 6: Alleen vertrouwen hebben in Christus

7 februari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 3:10-11*

Lezen: *Filippenzen 3.*

Nadat hij heeft vastgesteld dat gelovigen in deze wereld schitteren door christusgerichte goede werken te verrichten, verschuift Paulus nu de aandacht naar de noodzaak om uitsluitend op Christus te vertrouwen voor verlossing. De apostel uit zijn bezorgdheid over de invloed van valse leraren die een op het vlees gebaseerde benadering propageerden, waardoor ze de boodschap van het evangelie verdraaiden en de hele christelijke gemeenschap in Filippi in gevaar brachten. Het lijkt erop dat een vorm van valse leer, vergelijkbaar met die in Galatië, enige verwarring veroorzaakte over wat heidense christenen moesten geloven en doen om gered te worden.

Paulus nam deze kwestie zeer serieus. Het evangelie stond immers op het spel! Paulus is zo bezorgd over de infiltratie van valse leraren en hun leerstellingen dat hij hen honden noemt met kwalijke praktijken.¹⁴³ Dit zijn krachtige termen, die worden gebruikt om minachting en afkeuring uit te drukken. Door deze kwesties in Filippi aan de orde te stellen, geeft Paulus waardevolle lessen over hoe om te gaan met valse leerstellingen. Deze lessen zijn cruciaal voor de kerk van vandaag. Immers, in meer of mindere mate hebben alle kerken te maken met aanvallen van valse leraren.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. Je verblijden in de Heer is het tegenovergestelde van vertrouwen op menselijke kracht.
2. Ware bekering leidt tot radicale verandering, van vertrouwen op jezelf en mensen naar vertrouwen op Christus.
3. Christus kennen is een voortgaande ervaring. Naarmate we dichterbij Hem komen, zal onze relatie met Hem zich steeds verder verdiepen. De relatie met Christus moet zich blijven ontwikkelen tot op de dag waarop we Hem werkelijk in de ogen kunnen kijken.

Deel II: Commentaar

Illustratie

‘De koning van Italië en de koning van Bohemen beloofden Jan Hus veilig vervoer en veilige omstandigheden. Ze braken echter hun beloften en Hus werd gemarteld. Thomas Wentworth droeg een document bij zich dat was ondertekend door koning Karel I, waarin stond: “Op het woord van een koning zul je geen leed ondervinden in je leven, eer of vermogen.” Kort daarna werd echter zijn doodvonnis ondertekend door dezelfde vorst. “Stel uw vertrouwen niet in vorsten,” waren zijn laatste woorden. “Het is beter om op de Heer te vertrouwen dan op iemand of iets anders.”’¹⁴⁴

Je verblijden in de Heer tegenover vertrouwen op jezelf of mensen

¹⁴³ Filippenzen 3:2

¹⁴⁴ Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations: Signs of the Times* (Garland, TX: Bible Communications, Inc., 1996), blz. 1525

In Filippienzen 3:1-3 introduceert Paulus een waarschuwing tegen trots op menselijke prestaties. De aansporing ‘laat de Heer uw vreugde blijven’ in vers 1 drukt een concept uit dat vaak voorkomt in het Oude Testament, met name in het boek Psalmen. Enkele opmerkelijke voorbeelden zijn: ‘HEER, uw kracht verblijdt de koning, luid juicht hij om uw overwinning;’¹⁴⁵ ‘Verheug u in de HEER, rechtvaardigen, en juich, zing het uit, u die oprecht bent van hart;’¹⁴⁶ ‘De rechtvaardige verblijdt zich in de HEER en zoekt bij Hem zijn toevlucht;’¹⁴⁷ ‘Verblijdt het hart van uw dienaar, naar U verlang ik, Heer;’¹⁴⁸ ‘U verheugt mij, HEER, met uw daden, ik juich om wat uw hand verricht;’¹⁴⁹ ‘Moge mijn lofzang de HEER behagen, zoals ik mijn vreugde vind in Hem;’¹⁵⁰ ‘Ja, de HEER had voor ons iets groots verricht, we waren vol vreugde.’¹⁵¹ Sterker nog, zich verheugen in de Heer is een gebod dat herhaaldelijk wordt benadrukt in het boek Deuteronomium.¹⁵²

In Filippienzen 3:1-3 komt de gedachte aan verheugen in sommige vertalingen twee keer voor: ‘laat de Heer uw vreugde blijven’ en ‘laten ons voorstaan op Christus Jezus.’¹⁵³ De oorspronkelijke Griekse tekst gebruikt echter twee verschillende woorden. In Filippienzen 3:1 gebruikt Paulus de term *chairō*, die in het Nieuwe Testament vaak geluk en welzijn symboliseert. Aan de andere kant gebruikt Paulus in Filippienzen 3:3 de term *kauchaomai*, die de Statenvertaling regelmatig vertaalt met ‘roemen’, zowel in Romeinen als vooral in 2 Korintiërs, waar het ook wordt vertaald met ‘heerlijkheid’ of ‘verheerlijken’.¹⁵⁴ Het werkwoord *kauchaomai* geeft een genuanceerdere betekenis van verrukking weer dan *chairō*.

Daarom kan de oorspronkelijke tekst die in Filippienzen 3:3 vertaald is als ‘verheug u in Christus Jezus’ ook vertaald worden als ‘laat je voorstaan op Christus Jezus’ of ‘roem u in Christus Jezus.’ Paulus gebruikt een krachtig woord om duidelijk te maken dat vertrouwen in Christus en vertrouwen op menselijke inspanningen elkaar uitsluiten: het een maakt het ander vanzelfsprekend ongeldig! In die zin lijkt Paulus’ uitdrukking sterk op wat hij zegt in Galaten 6:13-14. Paulus berispt degenen die zicht laten voorstaan op de besnijdenis¹⁵⁵ en bevestigt dat het enige waar je je op kunt laten voorstaan het kruis van Christus is.¹⁵⁶

Paulus gebruikt de term ‘vlees’ (in oudere vertalingen) in Filippienzen 3:3 om te verwijzen naar menselijke inspanningen die verricht worden met als doel verlossing te verkrijgen. Echter, in de woorden van de Nieuwe Bijbelvertaling 2021, als het om verlossing gaat, vertrouwen we niet op ‘afkomst en prestaties’. We zijn inderdaad volledig afhankelijk van Christus’ prestaties. Dit idee is waarschijnlijk wat Paulus bedoelde toen hij zei dat we roemen in Christus. Verheugen in de Heer en roemen in Christus Jezus zijn parallelle concepten, net als in Psalm 34:3: ‘Laat mijn leven een loflied zijn voor de HEER, de nederigen zullen het met vreugde horen.’

Van vertrouwen in eigen prestaties naar vertrouwen op Christus

De waarschuwing tegen trots op menselijke prestaties, geïntroduceerd in Filippienzen 3:1-3, wordt verder uitgewerkt in Filippienzen 3:4-6. Merk op dat de uitdrukking ‘vertrouwen op afkomst en prestaties’ een sleuteluitdrukking is in Filippienzen 3:1-6. Zoals eerder vermeld, stelt Paulus in

¹⁴⁵ Psalm 21:2

¹⁴⁶ Psalm 32:11

¹⁴⁷ Psalm 64:11; vergelijk met 97:12

¹⁴⁸ Psalm 86:4

¹⁴⁹ Psalm 92:5

¹⁵⁰ Psalm 104:34

¹⁵¹ Psalm 126:3

¹⁵² Zie Deuteronomium 12:7, 12, 18; 14:26; 16:11, 15; 26:11; 27:7

¹⁵³ Filippienzen 3:1, 3

¹⁵⁴ Zie Romeinen 2:17, 23; 2 Korintiërs 5:12; 7:14; 9:2; 10:8, 13, 15-16; 11:12, 16, 18, 30; 12:1, 5-6, 9, 11

¹⁵⁵ Galaten 6:13

¹⁵⁶ Galaten 6:14

Filippenzen 3:3 vertrouwen op afkomst en prestaties tegenover je laten voorstaan op Christus. In Filippenzen 3:4 stelt de apostel dat geen enkele andere Jood zoveel vertrouwen op afkomst en prestaties had als hij. In Filippenzen 3:5-6 geeft hij zeven redenen waarom hij, meer dan wie ook, vertrouwen kon hebben op zijn afkomst en prestaties: (1) 'besneden op de achtste dag', (2) 'uit het geslacht van Israël', (3) 'uit de stam van Benjamin', (4) een geboren Hebreeër, (5) een Farizeeër, (6) vervolger van de kerk, en (7) onberispelijk. Interessant is dat besnijdenis bovenaan de lijst staat, terwijl onberispelijkheid onderaan staat. Het lijkt erop dat Paulus geloofde dat zijn inspanningen zijn redding zouden verzekeren. Toen hij echter Christus ontmoette, besepte hij dat zijn prestaties niet voldoende waren om gered te worden.

In Filippenzen 3:7-9 stelt Paulus zijn leven na zijn bekering tegenover zijn ervaringen vóór zijn bekering, zoals eerder beschreven. De termen 'winst' en 'verlies' vallen op in deze korte passage. De verzen 7 en 8 zijn in een concentrische volgorde gerangschikt:

A. 'Maar wat voor mij **winst** was' (*Filippenzen 3:7a*),

B. 'ben ik omwille van Christus als **verlies** gaan beschouwen.' (*Filippenzen 3:7b*).

B' 'Sterker nog, alles beschouw ik als **verlies**' (*Filippenzen 3:8a*)

A' 'want ik wil Christus **winnen**.' (*Filippenzen 3:8b*).

Deze concentrische structuur, ook wel chiastische structuur genoemd, benadrukt de radicale verandering in Paulus' denkwijze. Naast de term 'verlies' (van het Griekse *zēmia*) gebruikt Paulus in Filippenzen 3:8 ook de werkwoordsvorm 'verlies lijden' (van het Griekse *zēmioō*). Deze accentuering maakt de nadruk op de verandering in zijn denkwijze nog opvallender. De zeven punten in de autobiografische opsomming worden beschouwd als verlies in het licht van de voortreffelijkheid van de kennis van Christus Jezus.¹⁵⁷ De kennis van Christus bracht alle dingen in het vroege leven van Paulus in het juiste perspectief. Paulus keerde zich af van vertrouwen op afkomst en prestaties en richtte zich op vertrouwen in Christus, van een op de wet gerichte gerechtigheid naar een op Christus gerichte gerechtigheid, volledig afhankelijk van geloof in Gods genade.¹⁵⁸

Christus kennen is een voortdurende ontwikkeling

In Filippenzen 3:10 geeft Paulus aan dat het uiteindelijke doel van zijn leven was om Christus te kennen. Het feit dat hij Christus' lijden, dood en opstanding noemt, suggereert dat het kennen van Christus niet alleen een cognitieve, maar vooral een relationele ervaring inhoudt, een proces van geleidelijke groei.¹⁵⁹ Hoewel dit idee op de een of andere manier impliciet aanwezig is in Filippenzen 3:10, werkt Paulus deze gedachte verder uit in Filippenzen 3:12-16.

Bovendien is Paulus zich ervan bewust dat een completere kennis van Christus pas in de opstanding zal worden bereikt.¹⁶⁰ Deze gedachte lijkt de context te vormen voor de uitspraak in Filippenzen 3:12: 'Niet dat ik al zover ben en mijn doel al heb bereikt. Maar ik doe mijn uiterste best, in de hoop te kunnen grijpen waarvoor Christus Jezus mij gegrepen heeft.' Vervolgens legt Paulus uit hoe hij het doel nastreeft dat beschreven wordt in Filippenzen 3:10-11, door te suggereren dat de taak tweeledig is: (1) hij vergeet 'wat achter hem ligt' en (2) hij reikt vooruit naar 'wat voor hem ligt.'¹⁶¹ Het ene staat echter niet los van het andere. Paulus verwijst zelfs naar deze twee dingen als één enkele handeling, wanneer hij zegt: 'één ding is zeker.'¹⁶² Dit ene ding wordt gedreven door een duidelijk doel: het

¹⁵⁷ Filippenzen 3:8

¹⁵⁸ Filippenzen 3:8-9

¹⁵⁹ Zie ook 2 Petrus 3:18

¹⁶⁰ Filippenzen 3:10-11

¹⁶¹ Filippenzen 3:13

¹⁶² Idem

nastreven van ‘de hemelse prijs waartoe God in Christus Jezus roept.’¹⁶³ De prijs en de roeping verwijzen naar hetzelfde. In de Bijbel in Gewone Taal staat: ‘God wil mij naar de hemel halen omdat ik Jezus Christus dien. Ik doe mijn uiterste best om die beloning te krijgen.’ Het zijn hoogstwaarschijnlijk metaforen voor de opstanding, op welk moment Paulus Christus volledig zal kennen. Tot die tijd worden gelovigen geroepen te blijven groeien in de kennis van Christus, terwijl zij de prijs nastreven.¹⁶⁴

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

De Bijbel leert duidelijk dat onze redding niet afhangt van onze eigen inspanningen. Deze leer is een dwingende reden om ons elke dag in de Heer te verheugen. Immers, als redding afhankelijk was van onze goede werken, zouden we geen hoop hebben! Vanuit bijbels perspectief is vreugde onze reactie op wat God voor ons heeft gedaan door Jezus Christus. Dingen gaan misschien niet zo goed als we willen of verwachten. Toch hebben we redenen om ons te verheugen, zoals mooi verwoord in het lied van Habakuk: ‘Toch zal ik juichen voor de HEER, jubelen voor de God die mij redt.’¹⁶⁵

In het leven van een ware gelovige is er geen ruimte voor trots op menselijke prestaties. Wanneer men begrijpt dat redding niet afhankelijk is van wat wij kunnen doen, maar volledig afhangt van wat God voor ons heeft gedaan en doet in Christus, worden de dingen die als winst worden beschouwd nu als verlies beschouwd, omdat ‘alles wordt overtroffen door het kennen van Christus Jezus.’¹⁶⁶ Gelijkheid met Christus wordt het doel van iemands streven, en goede werken komen daar vanzelf uit voort. Zoals Paulus elders bevestigt: ‘Want Hij is het die ons gemaakt heeft tot wat wij nu zijn: in Christus Jezus geschapen om de weg te gaan van de goede daden die God heeft voorbereid.’¹⁶⁷

Als christenen zijn we een werk in uitvoering. Dit idee bedoelde Paulus in het dankgedeelte van zijn brief aan de Filippenzen, toen hij zei: ‘Ik ben ervan overtuigd dat Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.’¹⁶⁸ Tot die dag aanbreekt, moeten we ‘wat achter ons ligt’ vergeten en ons richten op ‘wat voor ons ligt.’¹⁶⁹

Gespreksvragen:

1. Denk verder na over de idee dat onze verlossing niet afhangt van onze eigen goede daden. Waarom is dat goed nieuws? Waarom zou die gedachte ons nieuwe hoop moeten geven?
2. Veel mensen zitten vast in een spiraal van zelfverwilt en schuldgevoel over zonden uit het verleden. Ze aanvaarden de vergeving van Christus met hun verstand, maar kunnen er met hun gevoel nog niet bij. Het gevolg is dat ze het verleden niet volledig kunnen loslaten. Denk na over de idee dat we moeten loslaten ‘wat achter ons ligt’ en ons moeten richten op de dingen die ‘voor ons liggen.’ Welke geweldige toestemming geeft deze opdracht ons? Waarom is dit gebod zo bevrijdend en helend voor de mens?

¹⁶³ Filippenzen 3:14

¹⁶⁴ Filippenzen 3:15-16

¹⁶⁵ Habakuk 3:18

¹⁶⁶ Filippenzen 3:8

¹⁶⁷ Efeziërs 2:10

¹⁶⁸ Filippenzen 1:6

¹⁶⁹ Filippenzen 3:13

Les 7: Een hemels burgerschap

14 februari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 4:6*

Lezen: *Filippenzen 3:17–4:23*

Jezus en de apostelen beschrijven christenen als mensen die tegelijkertijd in twee verschillende werelden leven. Jezus zei: ‘Geef dan wat van de keizer is aan de keizer, en geef aan God wat God toebehoort.’¹⁷⁰ We zijn onderdeel van de maatschappij, maar gelovigen moeten ook in gedachten houden dat ze al enkele voorrechten van het hemels burgerschap mogen ervaren. Meer nog, ze worden gemaand deze voordelen na te streven als een teken van hun verbondenheid met Christus: ‘Als u nu met Christus tot leven bent gewekt, *streef* dan naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.’¹⁷¹

Als leden van het hemelse gemeenebest moeten we de weg gaan ‘die past bij de roeping die u hebt ontvangen.’¹⁷² Deze roeping houdt in dat we met vreugde en vrede leven, ongeacht de moeilijkheden die we ondervinden in ons werk voor Christus, in de wetenschap dat de hemelse stad ons definitieve thuis is.¹⁷³ Door geloof zag Abraham uit ‘naar de stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd.’¹⁷⁴ Er wacht ons ‘in de hemel een onvergankelijke, ongerepte erfenis die nooit verwelkt.’¹⁷⁵

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. Leden van het hemelse gemeenebest leiden een volwassen leven en dienen als voorbeeld om nagevolgd te worden.
2. Christelijke vreugde, zoals vrede, is niet afhankelijk van externe omstandigheden, want het is geworteld in een nauwe relatie met God, door Christus.
3. Een vreugdevol en voldoening gevend leven is mogelijk, ook in onze tumultueuze wereld, maar het vereist gehoorzaamheid aan de bijbelse principes.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Er wordt een verhaal verteld over Dr. Thomas Lambie, die ‘als medisch missionaris naar Ethiopië ging. Na enige tijd wilde hij land kopen voor een zendingsstation. Een Ethiopische wet bepaalde dat er geen land aan buitenlanders mocht worden verkocht. Omdat Dr. Lambie een grote liefde had voor Christus en de Ethiopiërs, gaf hij zijn Amerikaanse staatsburgerschap op en werd hij Ethiopisch staatsburger. Vervolgens kocht hij de grond die hij nodig had voor zijn werk.’¹⁷⁶ Evenzo zijn gelovigen

¹⁷⁰ Matteüs 22:21

¹⁷¹ Kolossenzen 3:1

¹⁷² Efeziërs 4:1

¹⁷³ Hebreëën 13:14

¹⁷⁴ Hebreëën 11:10

¹⁷⁵ 1 Petrus 1:4

¹⁷⁶ Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations: Signs of the Times* (Garland, TX: Bible Communications, Inc., 1996), blz. 1176

mensen die vanwege hun liefde voor Christus bereid zijn hun aardse burgerschap op te geven ten behoeve van het hemelse burgerschap. Zij zien zichzelf als ‘vreemdelingen en gasten’ op aarde.¹⁷⁷

Leden van het hemelse gemeenebest

Paulus suggereert dat christelijke leiders voorbeelden moeten zijn die door anderen kunnen worden nagevolgd.¹⁷⁸ Deze gedachte staat in contrast met het gedrag van valse leraren, die worden beschreven als ‘vijand van het kruis van Christus.’¹⁷⁹ Ze worden verder afgeschilderd als gedoemd tot vernietiging, aanbidders van hun eigen impulsen, ‘hun eer is schaamteloosheid en hun aandacht is alleen gericht op aardse zaken.’¹⁸⁰ Omgekeerd moeten christenen zich ervan bewust zijn dat hun ‘burgerrecht in de hemel’ is¹⁸¹ en dienovereenkomstig leven.

Het Griekse woord dat in Filippenzen 3:17 met ‘voorbeeld’ wordt vertaald, is *symmimētēs*. Het komt slechts één keer voor in het Nieuwe Testament, wat suggereert dat Paulus dit woord bewust heeft gekozen om een zeer specifieke en unieke boodschap over te brengen. In letterlijke vertaling betekent het ‘mede-imitator’, iemand ‘die zich aansluit bij anderen als imitator.’¹⁸² Paulus bedacht deze term in feite ‘om zijn verlangen te benadrukken dat er een gemeenschappelijke inspanning zou zijn om zijn voorbeeld te volgen: “Volg mij na, één voor één!”’¹⁸³ Deze gedachte is vergelijkbaar met wat Paulus zegt in 1 Korintiërs 11:1: ‘Dus volg mij na, zoals ik Christus navolg.’ Uiteindelijk is Christus het perfecte voorbeeld voor christenen. In Christus kunnen gelovigen goede voorbeelden voor anderen worden, zoals Paulus ook aangeeft in 1 Thessalonicenzen 2:14: ‘Het is u, broeders en zusters, immers net zo vergaan als Gods gemeenten in Judea die Christus Jezus toebehoren.’

Als hemelburgers moeten we doelbewust leven, vasthoudend aan de hoop dat onze Redder uit de hemel zal komen en ons sterfelijke lichaam zal veranderen in een verheerlijkt lichaam.¹⁸⁴ Tot die dag komt, moeten we op Hem wachten en ons aan Hem vasthouden,¹⁸⁵ ervan overtuigd dat onze hemelse status veel beter is dan onze aardse status.

Vreugde en vrede

Paulus leert dat christelijke vreugde en vrede niet afhankelijk zijn van externe omstandigheden. Hij maakt dit duidelijk wanneer hij bevestigt: ‘Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd.’¹⁸⁶ Zoals we uit ervaring weten, is het in een zondige wereld onmogelijk om altijd onder volmaakte omstandigheden te leven. Dus, hoe kunnen we ons altijd verheugen als vreugde afhankelijk is van externe omstandigheden? Sterker nog, altijd vreugde ervaren is alleen mogelijk ‘in de Heer.’ Hier zien we ‘de ware basis van christelijke vreugde en de sfeer waarin deze gedijt.’¹⁸⁷

Het is belangrijk op te merken dat de oproep om je te verheugen in de Heer niet zomaar een goed advies is, maar een gebod. Leven met vreugde is zo belangrijk voor Paulus dat hij er drie keer in de brief naar verwijst.¹⁸⁸ Als voorbeeld voor zijn publiek¹⁸⁹ spoort hij hen aan zich in de Heer te

¹⁷⁷ Hebreëën 11:13

¹⁷⁸ Filippenzen 3:17

¹⁷⁹ Filippenzen 3:18

¹⁸⁰ Filippenzen 3:19

¹⁸¹ Filippenzen 3:20

¹⁸² William F. Arndt, et al., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago: University of Chicago Press, 2000), blz. 958

¹⁸³ Gerald F. Hawthorne, *Philippians*, Word Biblical Commentary, vol. 43, (Dallas: Word, Inc., 2004), blz. 217

¹⁸⁴ Filippenzen 3:20-21

¹⁸⁵ Filippenzen 4:1

¹⁸⁶ Filippenzen 4:4

¹⁸⁷ *Philippians*, Word Biblical Commentary, vol. 43, blz. 173

¹⁸⁸ Filippenzen 3:1; 4:4, 10

¹⁸⁹ Filippenzen 3:17

verheugen,¹⁹⁰ omdat hij dat zelf ook deed.¹⁹¹ Vreugde is een van de hoofdthema's in Paulus' brief aan de Filippenzen. Het Griekse werkwoord *chairō* ('zich verheugen') komt acht keer voor;¹⁹² het werkwoord *synchairō* ('zich samen verheugen') komt twee keer voor;¹⁹³ en de term *chara* ('vreugde') komt vijf keer voor.¹⁹⁴ Wat deze oproep tot vreugde nog opmerkelijker maakt, is dat de schrijver ervan in de gevangenis zat!

Christelijke vrede is, net als vreugde, niet afhankelijk van externe omstandigheden. Jezus zei: 'Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef Ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan.'¹⁹⁵ Nogmaals, dit soort vrede is alleen mogelijk in de Heer. Jezus zei: 'Ik heb dit gezegd opdat jullie vrede vinden bij Mij.'¹⁹⁶ Evenzo geeft Paulus, wanneer hij de uitdrukking 'vrede van God' gebruikt, aan dat God de bron van vrede is. De uitdrukking kan ook betekenen 'de vrede die door God wordt voortgebracht' of 'de vrede die God geeft.' Wat de exacte betekenis ook is, gelovigen kunnen de vrede die 'alle verstand te boven gaat'¹⁹⁷ alleen ervaren door hun relatie met God. Paulus zou zeggen dat de vrede van God alleen mogelijk is omdat 'de God van de vrede met u [zal] zijn.'¹⁹⁸ Kortom, hoe leven gelovigen die zich bewust zijn van hun hemelse burgerschap? Ze leven met vreugde en vrede.

Instructies voor een gelukkig leven

Een gelukkig leven ontstaat niet per toeval. Je moet er bepaalde uitgangspunten voor volgen en daarom geeft Paulus een aantal instructies in Filippenzen 4. Veel van die instructies worden gegeven in de gebiedende wijs.

'Laat de Heer uw **vreugde** blijven.'¹⁹⁹ De herhaling, 'ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd',²⁰⁰ geeft aan dat dit gebod zeer ernstig genomen moet worden.

'Laat iedereen u kennen **als vriendelijke mensen**.'²⁰¹ 'Het Griekse woord dat vertaald wordt als 'vriendelijkheid' (*epieikēs*) is een interessante, veelzijdige term. In de context van hoe we anderen behandelen, betekent het vriendelijk en zachtaardig zijn, terwijl het in relaties hoffelijk en tolerant zijn betekent, en in juridische situaties duidt het op clementie.'²⁰²

'**Wees over niets bezorgd**.'²⁰³ Dit gebod is waarschijnlijk gebaseerd op de leer van Jezus: 'maak je geen zorgen over je leven.'²⁰⁴ Het bereiken van dit niveau klinkt niet eenvoudig. Paulus hint erop dat we onze bezorgdheid kunnen overwinnen door onze gebeden, overgave, dankzegging en verzoeken bij God te brengen.

¹⁹⁰ Filippenzen 3:1; 4:4

¹⁹¹ Filippenzen 1:18; 2:17-18; 4:4

¹⁹² Filippenzen 1:18 [twee keer]; 2:17-18, 28; 3:1; 4:4, 10

¹⁹³ Filippenzen 2:17-18

¹⁹⁴ Filippenzen 1:4, 25; 2:2, 29; 4:1

¹⁹⁵ Johannes 14:27

¹⁹⁶ Johannes 16:33

¹⁹⁷ Filippenzen 4:7

¹⁹⁸ Filippenzen 4:9

¹⁹⁹ Filippenzen 4:4a

²⁰⁰ Filippenzen 4:4b

²⁰¹ Filippenzen 4:5

²⁰² Grant R. Osborne, *Philippians: Verse by Verse*, Osborne New Testament Commentaries (Bellingham, WA: Lexham Press, 2017), blz. 167

²⁰³ Filippenzen 4:6

²⁰⁴ Matteüs 6:25; zie ook 6:27-28, 31, 34

‘Laat u leiden door al wat waar is.’²⁰⁵ Paulus noemt een aantal goede dingen om over na te denken: dingen die waar, nobel, juist, puur, lieflijk en eervol zijn. Hij voegt eraan toe dat deze dingen deugdzaam zijn en lof verdienen.

‘**Doe alles** wat ik u heb geleerd en overgedragen, wat ik u heb verteld en laten zien.’²⁰⁶ Met andere woorden: Volg het goede voorbeeld.

Merk op dat het resultaat van het navolgen van deze richtlijnen wordt weergegeven met een opmerkelijke uitspraak: ‘Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.’²⁰⁷ Slechts twee verzen later suggereert Paulus in een haast gelijke uitspraak dat de vrede van God slechts mogelijk wordt omdat de God van de vrede met ons zal zal.²⁰⁸

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag vervolgens je groepsleden de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

J. I. Packer zei terecht: ‘Een gebrek aan goede voorbeelden leidt altijd tot lagere normen, en helaas zijn goede voorbeelden in deze eeuw schaars geweest.’²⁰⁹ God verwacht van ons, als christenen, dat we deze leemte opvullen.²¹⁰ Als burgers van het hemelse gemeenbest zijn we geroepen God te behagen: ‘U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien.’²¹¹ Die groei gaat door tot de dag dat we deel krijgen aan de erfenis van de heiligen.²¹²

Voor nu kunnen we blijdschap en vrede ervaren, zelfs te midden van de negatieve omstandigheden. Zulke vreugde en vrede zijn alleen mogelijk door een hechte relatie met God. Hoewel er misschien geen vrede op aarde is, kunnen we vrede vinden in Christus.²¹³ Een leven van vrede en vreugde is niet het resultaat van toeval. De Bijbel geeft ons een reeks instructies om ons te helpen het overvloedige leven te bereiken dat God voor zijn kinderen bedoeld heeft. Algemeen gesproken kan geen enkele andere reeks instructies de tien geboden overtreffen. Ellen White verwoordt het meesterlijk wanneer ze zegt: ‘Onze welvaart en geluk hangen af van onze onwrikbare gehoorzaamheid aan de wet van God. ... Geen van die tien geboden kan worden overtreden zonder ontrouw te zijn aan de God van de hemel. Het naleven van elke jota en tittel van de wet is essentieel voor ons eigen geluk, en voor het geluk van allen die met ons verbonden zijn.’²¹⁴

Gespreksvragen:

1. Op welke manieren kunnen wij een goed voorbeeld zijn, zowel in de kerk als daarbuiten?
2. Wat is de connectie tussen gehoorzaamheid aan de wet en een leven van vreugde en vrede?

²⁰⁵ Filippienzen 4:8

²⁰⁶ Filippienzen 4:9

²⁰⁷ Filippienzen 4:7

²⁰⁸ Filippienzen 4:9

²⁰⁹ J. I. Packer, “Some Perspectives on Preaching,” in *Preaching the Living Word* (Geanies House, Scotland: Christian Focus, 1999), blz. 31

²¹⁰ Matteüs 5:13-14

²¹¹ Kolossenzen 1:10

²¹² Kolossenzen 1:12

²¹³ Johannes 14:27

²¹⁴ *The Signs of the Times*, 3 maart, 1881

Les 8: De voortreffelijkheid van Christus

21 februari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: Kolossenzen 1:15–17

Lezen: Kolossenzen 1:15–20.

De Bijbel zegt dat Jezus in alle dingen de voorrang heeft (Kol. 1:18).²¹⁵ Maar wat houdt dat in? Veel Engelse vertalingen geven het Griekse woord *prōteuō* weer als 'eerste plaats' in plaats van 'voorrang'. Het werkwoord *prōteuō* komt alleen in deze passage in het Nieuwe Testament voor, wat suggereert dat het om een bepaalde reden zorgvuldig is gekozen. Het benadrukt de unieke en onovertroffen positie van Jezus. De oorspronkelijke tekst impliceert dat Jezus' opstanding Hem de autoriteit geeft om Heer van alle dingen te worden: 'Oorsprong is Hij, **eerstgeborene uit de dood, om in alles de eerste te zijn**.'²¹⁶ Met andere woorden, Jezus was van rechtswege Heer; nu wordt Hij ook daadwerkelijk Heer! Universele suprematie en soevereiniteit zijn het verwachte resultaat van zijn overwinning op de dood. Johannes de openbaarder benadrukt dit idee ook wanneer hij bevestigt dat Jezus 'de betrouwbare getuige, **de eerstgeborene uit de dood, de heerser** over de vorsten van de aarde' is.²¹⁷ Jezus' dood en opstanding leiden onvermijdelijk tot zijn heerschappij over alle dingen.

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema's:

1. De titels van Jezus, zoals weergegeven in Kolossenzen 1:15-20, benadrukken zijn verlossingswerk ten behoeve van het menselijk geslacht. Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene boven alle schepping, het hoofd van het lichaam en het begin.
2. Jezus kwam naar de wereld om verzoening te brengen tussen God en de mens, in een specifieke zin, maar ook tussen God en de hele schepping, in een bredere zin.

Deel II: Commentaar

Illustratie

'Een predikant van een kerk in Boston ontmoette een jonge jongen voorin de kerkzaal. Hij droeg een roestige kooi waarin een aantal vogels nerveus fladderden. De predikant vroeg: "Jongen, waar heb je die vogels vandaan?" "Ik heb ze in het veld gevangen," antwoordde de jongen. "Wat ga je ermee doen?" "Ik ga ermee spelen, en daarna geef ik ze denk ik gewoon aan een oude kat die we thuis hebben."

Toen de predikant aanbood ze te kopen, riep de jongen uit: "Meneer, u wilt ze niet, het zijn gewoon kleine, oude wilde vogeltjes en ze kunnen niet zo goed zingen." De predikant antwoordde: "Ik geef je twee dollar voor de kooi en de vogels." "Oké, deal, maar je doet een slechte koop."

De ruil vond plaats en de jongen liep fluitend weg, blij met zijn glimmende muntjes. De predikant liep naar de achterkant van het kerkterrein, opende de deur van de kleine draadkooi en liet de spartelende

²¹⁵ Kolossenzen 1:18

²¹⁶ Idem

²¹⁷ Openbaring 1:5

dieren de lucht in vliegen. De volgende zondag nam hij de lege kooi mee naar de preekstoel en gebruikte die om Christus' komst te illustreren, die op zoek was naar en redding bracht aan hen die, net als de vogels, voorbestemd waren voor de ondergang. Het verschil was dat Christus onze vrijheid met zijn eigen leven moest kopen.²¹⁸

Zoals we verderop zullen zien, is Paulus' beschrijving van Christus in Kolossenzen 1:15-20 een gedicht dat zijn rol als Schepper en Verlosser verheerlijkt. In deze paar verzen wordt het verhaal van de verlossing verteld in slechts een paar woorden.

De titels van Jezus en zijn verlossingswerk

Kolossenzen 1:15–20 is een lied van lofprijzing aan Christus voor zijn verlossingswerk. Door Jezus diverse titels te geven, verwijst Paulus naar het Oude Testament, en laat op die manier zien dat Jezus de vervulling is van de beloften van de oudtestamentische verbonden.

Beeld van God, de onzichtbare (Kolossenzen 1:15). De uitdrukking 'het beeld van God, de onzichtbare' verwijst naar de ware menselijkheid van Jezus, en daarmee naar zijn incarnatie. Het Griekse woord dat met 'beeld' is vertaald, is *eikōn*, dat in de Bijbel vaak wordt gebruikt om aan te geven dat iets een afbeelding is van iets anders. Zo wordt bijvoorbeeld het beeld van Nebukadnessar in Daniël 2:31-3:18 in de Septuaginta, de Griekse versie van het Oude Testament, verschillende keren *eikōn* genoemd. Het concept van 'beeld' is duidelijk terug te voeren op Genesis 1:26-27, waar wordt gezegd dat Adam naar het beeld van God is geschapen. Jezus kwam als de tweede Adam in de wereld om God te vertegenwoordigen en te openbaren. Dit idee houdt in dat als God de Vader in plaats van Jezus in de wereld was gekomen, Hij zou zijn geweest zoals Jezus.

Eerstgeborene van heel de schepping (Kolossenzen 1:15). Alle titels die aan Jezus worden toegekend in Kolossenzen 1:15-18 dienen om zijn voorrang te benadrukken, waarbij elke titel de aandacht vestigt op verschillende aspecten van zijn verlossingswerk. De titel 'eerstgeborene van heel de schepping' in Kolossenzen 1:15 is een voorafschaduw van de vergelijkbare titel in Kolossenzen 1:18, 'eerstgeborene uit de dood,' en houdt daarmee verband. Paulus' gebruik van de term 'eerstgeborene' is geworteld in het Oude Testament. Gewoonlijk wordt de titel 'eerstgeborene van heel de schepping' op twee manieren geïnterpreteerd: (1) het beschrijft Jezus als heerser over de hele schepping en daarmee zijn unieke karakter en superioriteit; (2) het beschrijft Jezus als eeuwig (van voor de schepping) en de Schepper van alle dingen. Immers, 'in Hem is alles geschapen, . . . alles is door Hem en voor Hem geschapen' en 'Hij bestaat vóór alles.'²¹⁹ Het is niet nodig het ene inzicht boven het andere te kiezen, aangezien ze elkaar aanvullen.

Het hoofd van het lichaam (Kolossenzen 1:18). Net als andere metaforen die in het Nieuwe Testament op Jezus worden toegepast, suggereert de uitdrukking 'het hoofd van het lichaam' Jezus' autoriteit over de kerk, maar ook zijn tedere zorg voor haar. Als hoofd van de kerk zorgt Jezus dus voor haar groei²²⁰ door haar te voeden.²²¹ Het belangrijkste is dat Hij haar redt²²² omdat Hij van haar houdt.²²³ In zekere zin lijkt de metafoor van het hoofd sterk op het beeld van de herder. Als zodanig leidt Jezus de kerk

²¹⁸ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 297-298

²¹⁹ Kolossenzen 1:16-17

²²⁰ Efeziërs 4:15

²²¹ Kolossenzen 2:19; Efeziërs 5:29-30

²²² Efeziërs 5:23

²²³ Efeziërs 5:2, 25

‘naar de waterbronnen van het leven,’²²⁴ kent Hij haar en wordt Hij door haar gekend;²²⁵ en houdt Hij zoveel van haar dat Hij zijn leven voor haar geeft,²²⁶ met als doel haar eeuwig leven te schenken.²²⁷

Oorsprong (*Kolossenzen 1:18*). Het beeld van Jezus als het begin van alle dingen is niet ongebruikelijk in het Nieuwe Testament. In meer of mindere mate zijn alle voorbeelden van dit beeld gebaseerd op Genesis 1:1. Hoewel de eerste uitspraak in Matteüs 1:1 de term 'begin' niet gebruikt, is de uitdrukking ‘overzicht van de afstamming van Jezus Christus’ een verwijzing naar het boek Genesis.²²⁸ Het evangelie van Marcus begint met de uitspraak: 'Het begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God.'²²⁹ Voor veel geleerden doet dit denken aan Genesis 1:1. Het evangelie van Johannes begint met de uitspraak: 'In het begin was het Woord,'²³⁰ en vervolgt: 'Het was in het begin bij God.'²³¹ Op dezelfde manier begint Johannes zijn eerste brief met een verwijzing naar zowel zijn evangelie als het boek Genesis.²³² Verderop zegt hij: ‘u kent Hem die er is vanaf het begin.’²³³ Ten slotte schrijft Johannes in Openbaring aan Jezus de titel toe: ‘het begin van Gods schepping.’²³⁴ De titel ‘Oorsprong’ in Kolossenzen 1:18 verwijst dus naar Jezus' rol als onze Schepper en Verlosser.

Eerstgeborene uit de dood (*Kolossenzen 1:18*). Paulus' gebruik van de titel 'eerstgeborene uit de dood' lijkt sterk op Johannes' gebruik van dezelfde titel in Openbaring 1:5. Beide auteurs hebben waarschijnlijk Psalm 89:28 in gedachten: 'Ik maak hem tot mijn eerstgeborene, tot de hoogste van de koningen der aarde.' In zekere zin is Psalm 89 een soort commentaar op 2 Samuël 7:8-16, waarin Gods verbond met David wordt beschreven. Een nauwkeurige lezing van Psalm 89 laat echter zien dat de tekst uiteindelijk spreekt over Iemand die groter is dan een menselijke figuur.²³⁵ Het Nieuwe Testament geeft aan dat Jezus de eschatologische zoon van David is.²³⁶ Wanneer Paulus de titel ‘eerstgeborene’ op Jezus toepast, verwijst hij naar Hem als de vervulling van Gods verbondsbelofte aan David.

Het verlossingswerk van Jezus

Alles wat Jezus deed, resulteert erin dat Hij de eerste plaats inneemt in alles. Volgens Paulus is Christus al deze dingen, want ‘in Hem heeft heel de volheid willen wonen.’²³⁷ Met andere woorden, Jezus was volledig God en tegelijkertijd volledig mens. Als zodanig vervulde Hij de voorwaarden die nodig waren om de mens met God te verzoenen.²³⁸ In Efeziërs 2:14-17 gebruikt Paulus verzoenende taal in verband met het idee dat Jezus in de wereld kwam om onze vrede te zijn, waardoor Hij zowel vrede stichtte als vrede predikte. Niet alleen de mens, maar ‘de hele schepping van God zal worden gepacificeerd en verzoend, en de volledige harmonie zal worden hersteld.’²³⁹

²²⁴ Openbaring 7:17

²²⁵ Johannes 10:14

²²⁶ Johannes 10:11, 15

²²⁷ Johannes 10:28

²²⁸ Zie Genesis 5:1; 2:4

²²⁹ Marcus 1:1

²³⁰ Johannes 1:1

²³¹ Johannes 1:2

²³² 1 Johannes 1:1

²³³ 1 Johannes 2:13-14

²³⁴ Openbaring 3:14

²³⁵ Zie Psalm 89:30, 37

²³⁶ Zie Matteüs 1:1

²³⁷ Kolossenzen 1:19

²³⁸ Kolossenzen 1:20-22

²³⁹ Grant R. Osborne, *Colossians & Philemon: Verse by Verse*, Osborne New Testament Commentaries (Bellingham, WA: Lexham Press, 2016), blz. 46

Deel III: Toepassing

Overdenk de volgende thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van dit gedeelte te beantwoorden:

In Kolossenzen 1:15-20 wordt Jezus voorgesteld als de verheven Heer van de hele schepping. Hij is onze Heer! Jezus' heerschappij is gebaseerd op het feit dat Hij zegevierend uit de dood is opgestaan om onze Koning en Middelaar te zijn in het hemelse heiligdom. We kunnen Hem vertrouwen en ons volledig aan Hem overgeven, erop vertrouwend dat Hij ons zal herstellen naar zijn beeld. Paulus zegt dat God ons 'van tevoren bestemd' heeft 'om het evenbeeld te worden van zijn Zoon, die de eerstgeborene moest zijn van talloze broeders en zusters.'²⁴⁰

In Christus hebben we de belofte van een allesomvattend herstel. Door 'zijn bloed aan het kruis' hebben we nu vrede met God.²⁴¹ Zoals Jesaja eeuwen geleden al profeteerde, kwam Jezus om de Vrededorst te zijn.²⁴² Verderop zegt Jesaja: 'De straf die hij onderging bracht ons vrede.'²⁴³ In Romeinen 5:10 bevestigt Paulus dat 'we in de tijd dat we nog Gods vijanden waren al met Hem verzoend [werden] door de dood van zijn Zoon.'

De Bijbel leert ons dat Jezus onze Schepper en Verlosser is. Hij kwam naar deze wereld en stierf aan het kruis om ons terug te kopen voor zichzelf. Degene die ons schiep is dezelfde die mens werd en die kwam 'om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.'²⁴⁴ Door zijn dood en opstanding overwon Hij de zonde en de dood en verwierf Hij de voorrang over alle dingen in de hemel en op aarde. 'Alles is uit Hem ontstaan, alles is door Hem geschapen, alles heeft in Hem zijn doel. Hem komt de eer toe tot in eeuwigheid. Amen.'²⁴⁵

Gespreksvragen:

1. Wat betekent het om veranderd te worden naar het beeld van Jezus? Op welke praktische manieren zie je dat transformerende werk in jouw leven gebeuren, door Gods genade?
2. Op welke manier is Jezus Heer over jouw leven? Wat betekent het voor jou dat Jezus er altijd geweest is, van vóór de schepping? Op welke manier geeft dat voorbestaan van Hem jou hoop?

²⁴⁰ Romeinen 8:29

²⁴¹ Kolossenzen 1:20

²⁴² Jesaja 9:6; vergelijk met Efeziërs 2:14

²⁴³ Jesaja 53:5

²⁴⁴ Johannes 1:1-3, 14; Matteüs 20:28

²⁴⁵ Romeinen 11:36

Les 9: Verzoening en hoop

28 februari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *2 Korintiërs 5:21*

Lezen: *Kolossenzen 1:20-29; Romeinen 5; 2 Korintiërs 5:18-21.*

In zijn brief aan de Kolossenzen leert Paulus dat we in Christus alles hebben. Jezus is onze Schepper en Verlosser. De apostel werkt dit idee verder uit door Jezus titels toe te kennen die weerspiegelen wat Hij voor ons heeft gedaan. Jezus is het hoofd van de kerk, het begin en de eerstgeborene uit de doden, waardoor Hij in alle dingen de voorrang heeft.²⁴⁶ Paulus zegt ook: ‘in Hem heeft heel de volheid willen wonen.’²⁴⁷ Met andere woorden, Paulus beweert dat Jezus God is! Simpel gezegd vertelt Paulus ons dat Jezus doet wat Hij doet omdat Hij is wie Hij is! Als volledig God is Hij in staat om te scheppen en te verlossen. In Kolossenzen 1:19-20 suggereert Paulus dat God tevreden was met twee dingen: (1) dat in Jezus al zijn volheid zou wonen, en (2) dat door Jezus alle dingen met Hem verzoend zouden worden. Deze twee ideeën geven aan dat Jezus' goddelijke status en zijn verzoeningswerk onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. God neemt de eerste stap om ons met Hem te verzoenen. Daarvoor stuurde Hij Jezus naar de wereld, om de mensheid tot Hem te laten terugkeren. Als antwoord hierop moeten wij ‘trouw [zijn] aan het geloof, onwrikbaar gegrondvest in de hoop die het evangelie brengt.’²⁴⁸
2. In ons werk voor Christus moeten we onthouden dat wij vooral zijn werktuigen zijn in een veel groter goddelijk plan.
3. De kracht van het evangelie ons te groeien naar de verlossing in Christus.

Deel II: Commentaar

Illustratie

‘De ouders van Elizabeth Barrett Browning keurden haar huwelijk met Robert [Browning] zo sterk af dat ze haar verstootten. Bijna wekelijks schreef Elizabeth liefdesbrieven aan haar moeder en vader, waarin ze om verzoening vroeg. Ze hebben nooit gereageerd. Na tien jaar brieven schrijven ontving Elizabeth een grote doos per post. Ze opende deze. Tot haar ontzetting en verdriet bevatte de doos al haar brieven aan haar ouders. Geen enkele was ooit geopend!

Tegenwoordig behoren die liefdesbrieven tot de mooiste in de klassieke Engelse literatuur. Als haar ouders er maar een paar hadden geopend en gelezen, was er misschien verzoening tot stand gekomen. De Bijbel is Gods verzoeningsbrief aan ons. We moeten hem openen en grondig en vaak lezen.’²⁴⁹

Verzoening, geloof en hoop

²⁴⁶ Kolossenzen 1:18

²⁴⁷ Kolossenzen 1:19

²⁴⁸ Kolossenzen 1:23

²⁴⁹ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 297

De Bijbel geeft duidelijk aan dat God het proces van verzoening tussen de mensheid en zichzelf in gang heeft gezet. Toen onze eerste voorouders zondigden, bezocht God de hof van Eden om hen te zoeken.²⁵⁰ Paulus zegt dat ‘we in de tijd dat we nog Gods vijanden waren al met Hem verzoend [werden] door de dood van zijn Zoon.’²⁵¹ Deze leer weerspiegelt het sentiment van Paulus in Kolossenzen 1:21-22. Opvallend is dat Gods initiatief om verzoening tot stand te brengen een terugkerend thema is in Romeinen 5:5-11, zoals te zien is in onderstaande tabel.

Romeinen 5:6	‘Toen wij nog hulpeloos waren	is Christus immers voor ons, die op dat moment nog schuldig waren, gestorven.’
Romeinen 5:8 ²⁵²	‘Toen wij nog zondaars waren,	Christus voor ons gestorven is.’
Romeinen 5:10	‘In de tijd dat we nog Gods vijanden waren	al met Hem verzoend door de dood van zijn Zoon.’

Er is een nauwe parallel tussen de verzen 6, 8 en 10.²⁵³ Toen we nog zwak waren, toen we zondaars en vijanden waren, stierf Christus voor ons en verzoende ons met God. Paulus raakt dit thema ook elders aan, met kleine aanpassingen, zoals onderstaande tabel laat zien.

Passage	Uitvoerder	Actie	Patiënt	Begunstigde	Bemiddelaar Agent
2 Korintiërs 5:18	God	verzoend	ons	Zich (Hijzelf)	door Christus
2 Korintiërs 5:19	God	Heeft verzoend	De wereld	Met zich(zelf)	in Christus
Kolossenzen 1:20	God	Willen verzoenen	alles	Met zich(zelf)	Door Hem (Christus)
Efeziërs 2:4-5	God	Liefde/barmhartig Levend gemaakt	ons		Samen met Christus

²⁵⁰ Genesis 3:9

²⁵¹ Romeinen 5:10

²⁵² In de Nederlandse tekst is de volgorde andersom, daarom geen goedlopende zin.

²⁵³ Zie ook Efeziërs 2:4-5

God is altijd de ultieme bemiddelaar en initiatiefnemer van het verzoeningsproces. In Galaten 4:4-5 gebruikt Paulus adoptietaal om te verwijzen naar Gods initiatief om ons met zichzelf te verzoenen. Johannes zegt: ‘Wij hebben lief omdat God ons het eerst heeft liefgehad.’²⁵⁴ Verzoening is mogelijk gemaakt door de dood van Christus²⁵⁵ en resulteert in vrede met God.²⁵⁶ Omdat we zijn aangenomen als kinderen van God,²⁵⁷ resulteert onze verhoogde status, door geloof in Christus, in toegang tot Hem.²⁵⁸

In reactie op Gods initiatief moeten we ‘trouw [blijven] aan het geloof, onwrikbaar gegrondvest in de hoop die het evangelie brengt.’²⁵⁹ Geloof en hoop zijn christelijke deugden die hand in hand gaan.²⁶⁰ Wij geloven en hopen op God voor onze redding, niet op menselijke prestaties.

Spelers in een veel groter plan

In Kolossenzen 1:24-25 zegt Paulus: ‘Ik ben verheugd dat ik nu voor u lijd en dat ik in mijn lichaam mag aanvullen wat er nog ontbreekt aan het lijden omwille van Christus, ten behoeve van zijn lichaam, de kerk, waarvan ik dienaar geworden ben. Met het oog op u heeft God mij die dienende taak toevertrouwd, opdat zijn boodschap in al haar volheid verkondigd wordt.’ Paulus wist dat zijn bediening geen doel op zich was. Hij was slechts een speler in een veel groter plan. Hoe zou hij anders vreugde kunnen vinden in zijn lijden? Alleen iemand die beseft dat onze beproevingen in deze wereld slechts een kortstondige pijn zijn in vergelijking met de ‘eeuwige luister, die alles omvat en alles overtreft,’²⁶¹ kan zich erin verheugen. Paulus bevestigt dat de vervulling van het Woord van God te maken heeft met ‘het goddelijk geheim dat in alle eeuwen en voor alle generaties verborgen is geweest, maar nu aan zijn heiligen onthuld is.’²⁶² Paulus begreep werkelijk dat hij een acteur was in een verhaal dat veel groter was dan hijzelf.

Voor de vervulling van zijn eeuwige plan heeft God door de eeuwen heen vele personages geroepen om hun rol te spelen in het verhaal van de verlossing. Jozef beseftte bijvoorbeeld aanvankelijk niet dat God de gebeurtenissen leidde om het volk te behouden door wie de beloofde messias zou komen. Toch was deze regie van de gebeurtenissen precies wat God deed. Op weg naar Egypte ‘gaf Jozef zich een tijdlang over aan onbeheersbaar verdriet en angst. Maar **door Gods voorzienigheid** zou zelfs deze ervaring een zegen voor hem zijn. Hij had in een paar uur geleerd wat hij anders in jaren niet had geleerd.’²⁶³ Uiteindelijk leerden de jaren Jozef dat God alle gebeurtenissen leidde, zodat een groot volk in leven kon blijven.²⁶⁴

En hoe zit het met andere bijbelse personages? Er zijn er zoveel dat het onmogelijk is om ze allemaal te bespreken.²⁶⁵ Wat te denken van het boek Ruth? In het licht van het bredere bijbelse verhaal laat Ruths verhaal zien dat God aan het werk is, zelfs wanneer het lijkt alsof Hij dat niet doet. Ruth speelde een belangrijke rol door de overgrootmoeder van David, de grote koning van Israël, te worden.²⁶⁶ Ze was slechts een personage in een veel groter verhaal. God sloot een verbond met David met de

²⁵⁴ 1 Johannes 4:19

²⁵⁵ Onder andere Romeinen 5:6; 2 Korintiërs 5:21; Kolossenzen 1:20; Efeziërs 2:13, 16

²⁵⁶ Efeziërs 2:14-19

²⁵⁷ Romeinen 8:15; Galaten 3:26; 4:4-6; 1 Johannes 3:1-2

²⁵⁸ Romeinen 5:2; Efeziërs 2:18; 3:12; Hebreeënen 10:19-22

²⁵⁹ Kolossenzen 1:23

²⁶⁰ 1 Korintiërs 13:13; Galaten 5:5; 1 Tessalonicenzen 1:3; 5:8; 1 Petrus 1:21

²⁶¹ 2 Korintiërs 4:17

²⁶² Kolossenzen 1:26

²⁶³ Ellen White, Patriarchen en profeten, blz. 182 (hertaald)

²⁶⁴ Zie Genesis 50:20

²⁶⁵ Zie Hebreeënen 11

²⁶⁶ Ruth 4:13, 21-22

woorden: ‘Wanneer je leven voorbij is en je bij je voorouders te ruste gaat, zal Ik je laten opvolgen door je eigen zoon en hem een bestendig koningschap schenken. Hij zal een huis bouwen voor mijn naam, en Ik zal ervoor zorgen dat zijn koninklijke troon nooit wankelt.’²⁶⁷ Deze belofte wordt uiteindelijk vervuld in Jezus, de eschatologische Zoon van David.²⁶⁸ God leidt alle gebeurtenissen op aarde voor de vervulling van zijn eeuwige plan in Jezus Christus! Dit plan is het mysterie dat verborgen was, maar nu is onthuld.²⁶⁹

Volwassenheid in Christus

Als christenen zijn we geroepen om te groeien in volwassenheid door te geloven in het Woord van God en het in praktijk te brengen. Paulus geeft aan dat het doel van het evangelie is om ‘iedereen tot volmaaktheid in Christus te brengen.’²⁷⁰ God wil dat we groeien terwijl we ons voorbereiden op de wederkomst, in de wetenschap dat ‘Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.’²⁷¹

Geestelijke groei omvat ten minste drie dingen. Ten eerste moeten we groeien in geloof. In zijn brief aan de Korintiërs maakte Paulus duidelijk dat hij verwachtte dat hun geloof zou toenemen.²⁷² Evenzo dankt Paulus in 2 Tessalonicenzen 1:3 God voor de Tessalonicenzen omdat hun ‘geloof sterk groeit.’ Ten tweede moeten we groeien in kennis. Petrus maant ons te groeien ‘in de genade en in de kennis van onze Heer en redder Jezus Christus.’²⁷³ Evenzo spoort Paulus de Kolossenzen aan: ‘Dan zult u leven zoals het past tegenover de Heer, Hem volkomen welgevallig. U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien.’²⁷⁴ Ten derde moeten we groeien in liefde. Zo zegt Paulus in 1 Tessalonicenzen 3:12: ‘Moge de Heer uw liefde voor elkaar en ieder ander groter maken, zodat uw liefde even overvloedig wordt als onze liefde voor u.’²⁷⁵ Het is duidelijk dat geestelijke groei van God komt. Gelovigen worden opgeroepen om te groeien met de groei die van God komt.²⁷⁶

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema’s. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

Het is bemoedigend om te weten dat God het initiatief neemt in onze redding. Zouden we Hem kunnen benaderen zonder dat Hij ons eerst benadert? Zeker niet! Wilson Tozer zegt overtuigend: ‘Voordat een mens God kan zoeken, moet God eerst de mens gezocht hebben.’²⁷⁷

De Bijbel laat zien dat God het initiatief nam, niet alleen op kosmisch niveau door de hand uit te strekken naar het enige schaap dat verdwaald was (onze planeet, de aarde), maar ook op persoonlijk niveau. Is dit immers niet precies wat Jezus deed met de Samaritaanse vrouw bij de put, Natanaël en vele anderen?²⁷⁸

²⁶⁷ 2 Samuel 7:12-13

²⁶⁸ Matteüs 1:1

²⁶⁹ Kolossenzen 1:26

²⁷⁰ Kolossenzen 1:28

²⁷¹ Filippienzen 1:6

²⁷² 2 Korintiërs 10:15

²⁷³ 2 Petrus 3:18; zie ook 2 Petrus 1:3

²⁷⁴ Kolossenzen 1:10

²⁷⁵ Zie ook Filippienzen 1:9

²⁷⁶ Zie Kolossenzen 2:19; Filippienzen 1:6; 1 Korintiërs 3:6-7; 2 Korintiërs 9:10

²⁷⁷ A. W. Tozer and W. L. Seaver, *Prayer: Communing with God in Everything—Collected Insights from A. W. Tozer* (Chicago: Moody Publishers, 2016), blz. 238

²⁷⁸ Johannes 4:1-42; 1:48

Hoewel God het initiatief neemt om ons te redden, mogen we niet vergeten dat Hij van ons verwacht dat we zijn liefde beantwoorden door Hem terug te beminnen en onze rol te spelen in zijn goddelijke plan van kosmische verlossing. God kan ons gebruiken ondanks onze zwakheden en beperkingen. In zijn kracht en sterkte kunnen we meer doen dan we denken. Toch moeten we in gedachten houden dat we slechts acteurs zijn in een goddelijk verhaal dat veel groter is dan onze eigen individuele verhaallijnen. Op een dag zullen we de rol die onze individuele verhalen spelen in het grote verhaal van de verlossing volledig begrijpen. Tot die dag aanbreekt, wil God dat we groeien in geloof, kennis en liefde, als instrumenten van verzoening en hoop!

Gespreksvragen:

1. Op welke manieren heeft God jou gezocht in het verleden? Deel een ervaring met de groep.
2. Welke rol speel jij in het grote verlossingsverhaal? Met wie heb je jouw verhaal over Gods verlossende liefde gedeeld? Heeft jouw verhaal anderen al op een betekenisvolle manier geraakt?

Les 10: Compleet in Christus

7 maart

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Kolossenzen 2:16-17*

Lezen: *Kolossenzen 2*

Aan het einde van Kolossenzen 1 drukt Paulus zijn verlangen uit dat zijn toehoorders zullen groeien in volwassenheid in Christus.²⁷⁹ In Kolossenzen 2 gaat hij dieper in op dit idee. Kolossenzen 2:1-5 legt de basis voor wat daarna volgt. Paulus wil zijn lezers ‘bemoedigen en hen in **liefde** bijeenhouden, opdat ze tot de volle rijkdom van allesomvattend **inzicht** komen, tot de **kennis** van Gods geheim: Christus.’²⁸⁰ Kortom, Paulus wil dat zijn lezers groeien in hun geloof, in hun kennis van het mysterie van God en in hun liefde voor Christus en voor elkaar. In wezen spoort Paulus zijn toehoorders aan om ‘volmaakt’ te zijn in Christus of, om een andere term te gebruiken, om ‘volwassenheid’ te tonen in de uitoefening van hun geloof. In Kolossenzen 2:6-23 geeft Paulus meer details over hoe dit doel kan worden bereikt.

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema’s:

1. Voltooiing in Christus houdt in dat we Hem leren kennen en in Hem groeien. Dit beschermt ons tegen misleiding door valse leraren.
2. 2. Voltooiing in Christus houdt ook in dat we uitsluitend op Hem vertrouwen voor onze redding, en niet op voorschriften. Het is echter belangrijk op te merken dat het kruis de ceremoniële wet overbodig maakt, niet de morele wet. De ceremoniële gebeurtenissen in het Oude Testament waren slechts schaduwen van het toekomstige werk en offer van Christus. Deze typen kwamen ten einde met zijn dood. De tien geboden, met inbegrip van de zevende dag, de sabbat, zijn echter nog steeds geldig voor christenen.

Deel II: Commentaar

Illustratie

‘Toen James Garfield, die later president van de Verenigde Staten zou worden, directeur was van Hiram College in Ohio, vroeg een vader hem of de studie van zijn zoon niet ingekort kon worden, zodat zijn zoon zijn studie in minder tijd zou kunnen afronden. “Natuurlijk,” antwoordde Garfield. “Maar het hangt er helemaal vanaf wat u van uw zoon wilt maken. Als God een eik wil maken, doet hij daar honderd jaar over. Als hij een pompoen wil maken, heeft hij slechts twee maanden nodig.”’²⁸¹

Paulus zei: ‘Ik ben ervan overtuigd dat Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.’²⁸² In zijn commentaar op Davids geestelijke reis drukt Alan Redpath hetzelfde idee uit: ‘De bekering van een ziel is het wonder van een moment, het vormen van een heilige duurt een heel leven.’²⁸³

²⁷⁹ Kolossenzen 1:28

²⁸⁰ Kolossenzen 2:2; zie ook 2:5

²⁸¹ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 356

²⁸² Filippenzen 1:6

²⁸³ Alan Redpath, *The Making of a Man of God: Lessons from the Life of David* (Grand Rapids, MI: Fleming H. Revell, 2013), uit het voorwoord

Christus kennen en in Hem groeien

Uit de brief aan de Kolossenzen kunnen we concluderen dat Paulus zich grote zorgen maakte over de infiltratie van valse leraars in de kerk. Deze zorg wordt waarschijnlijk uitgedrukt in de zin: 'Ik wil dat u weet hoe zwaar de strijd is die ik voor u en de gelovigen in Laodicea voer, en voor alle andere gelovigen die mij nog nooit in levenden lijve hebben gezien.'²⁸⁴ In deze context betekent de term 'strijd' waarschijnlijk 'angst' of 'bezorgdheid'.²⁸⁵ Het Griekse woord dat vertaald is als 'strijd' wordt elders gebruikt met betrekking tot een strijd tegen menselijke of geestelijke tegenstand.²⁸⁶ In deze context wordt het gebruikt om de 'onvermoeibare arbeid van de apostel te beschrijven – een intense worsteling en strijd voor de verspreiding, groei en versterking van het geloof als doel van zijn missie.'²⁸⁷

De term 'conflict' komt uit de sportwereld, meer specifiek uit atletische wedstrijden. Het suggereert dus het idee van een enorme inspanning. Deze gegevens wijzen erop dat Paulus het bestrijden van valse leerstellingen niet als een kleinigheid beschouwde. Zouden wij dat wel moeten doen? Hoogstwaarschijnlijk bedoelde Paulus met zijn conflict of strijd voor de Kolossenzen dat zijn gebeden voor hen waren. Paulus bad dat hun harten versterkt zouden worden, zodat ze niet misleid zouden worden door valse leerstellingen. Paulus wilde 'hen in liefde bijeenhouden, opdat ze tot de volle rijkdom van allesomvattend inzicht komen, tot de kennis van Gods geheim: Christus.'²⁸⁸

Het begrip kennis is belangrijk in Kolossenzen. Door de hele brief heen wil Paulus dat zijn toehoorders kennis hebben van Gods genade en de ware betekenis ervan begrijpen;²⁸⁹ dat ze Gods wil leren kennen 'door de wijsheid en het inzicht die zijn Geest' schenkt;²⁹⁰ dat het luisterrijke geheim bekend moet worden gemaakt aan de volken: Christus in ons;²⁹¹ en kennis krijgen van Gods geheim: Christus.²⁹² Kortom, Paulus laat zien dat het tegengif tegen valse leerstellingen kennis van God en Christus is.²⁹³ Deze kennis komt voort uit het Woord van God, zoals Paulus suggereert in Kolossenzen 3:16: 'Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing voor God met heel uw hart psalmen, hymnen en liederen die de Geest u vol genade ingeeft.'

Christus, onze enige hoop op verlossing

In Kolossenzen 2:11-15 prijst Paulus Christus' verlossende werk voor ons. In Christus zijn we besneden 'niet door mensenhanden, maar met de besnijdenis van Christus',²⁹⁴ wat betekent dat Christus in ons hart heeft gewerkt. We zijn met Hem 'begraven in de doop' en met Hem ook 'tot leven gewekt'.²⁹⁵ Met andere woorden, God heeft ons levend gemaakt met Christus en al onze zonden kwijtgescholden.²⁹⁶ Kortom, Paulus zegt dat Christus onze enige hoop op redding is.

²⁸⁴ Kolossenzen 2:1

²⁸⁵ William Arndt et al., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago: University of Chicago Press, 2000), blz. 17

²⁸⁶ Bijvoorbeeld 1 Tessalonicenzen 2:2

²⁸⁷ David J. Williams, *Paul's Metaphors: Their Context and Character* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 1999), blz. 290

²⁸⁸ Kolossenzen 2:2

²⁸⁹ Kolossenzen 1:6

²⁹⁰ Kolossenzen 1:9

²⁹¹ Kolossenzen 1:27

²⁹² Kolossenzen 2:2

²⁹³ Kolossenzen 2:1-4, 8

²⁹⁴ Kolossenzen 2:11

²⁹⁵ Kolossenzen 2:12

²⁹⁶ Kolossenzen 2:13

Sommige uitspraken van Paulus in Kolossenzen 2, met name uit Kolossenzen 2:11-23, worden echter door velen tegenwoordig gebruikt om te suggereren dat de apostel het heeft over de afschaffing van de Tien Geboden; meer specifiek wordt beweerd dat de sabbat op de zevende dag niet langer geldig of bindend is voor christenen. In tegenstelling tot deze bewering gaat Kolossenzen 2 niet over de afschaffing van de Tien Geboden. Paulus impliceert in zijn brieven, zowel in Kolossenzen als elders, meermaals dat de Tien Geboden geldig zijn voor christenen, zoals blijkt uit meerdere passages.

Paulus citeert het vijfde gebod in Efeziërs 6:2-3, het zesde, zevende en achtste in Romeinen 13:9, en het tiende in Romeinen 7:7.²⁹⁷ In Kolossenzen 3:20 herhaalt hij een aansporing die te vinden is in Efeziërs 6:1: 'Kinderen, gehoorzaam je ouders in alles, want dat is de wil van de Heer.' Op basis van Efeziërs 6:1-3 kan men concluderen dat de aansporing: 'Kinderen, gehoorzaam je ouders,' zowel in Efeziërs 6:1 als in Kolossenzen 3:20 gebaseerd is op de geldigheid van het vijfde gebod.²⁹⁸ In al deze passages wordt geïmpliceerd dat de Tien Geboden verplicht blijven voor gelovigen onder het nieuwe verbond. Bovendien worden de lijsten met ondeugden en deugden in de brieven van Paulus, en met name de lijst met ondeugden in Kolossenzen 3:5-9, in verband gebracht met de Tien Geboden.²⁹⁹

Een niet-Adventistische geleerde erkent: 'Er zijn goede redenen om te geloven... dat de Tien Geboden... nog steeds bindend voor ons zijn. Wanneer Jezus bijvoorbeeld spreekt over 'de geboden', is het duidelijk dat hij de Tien Geboden bedoelt (Lucas 18:20). Evenzo verwijst Paulus, wanneer hij in Romeinen 7:7 over de wet spreekt, naar de Tien Geboden.'³⁰⁰

Wat betreft de sabbat op de zevende dag, wijst het bewijs uit het Nieuwe Testament erop dat deze bindend is voor gelovigen onder het nieuwe verbond. Net als Jezus hield Paulus de sabbat in ere.³⁰¹ In Openbaring 14:6-7 onderstreept een verwijzing naar het vierde gebod de geldigheid van de sabbat voor christenen. Evenzo vestigden Paulus en Barnabas, toen ze protesteerden tegen de afgoderij door afgodendienaars, de aandacht op de aanbidding van 'de levende God, die de hemel en de aarde en de zee heeft geschapen en alles wat daar leeft.'³⁰² Het is ook mogelijk dat Paulus, in zijn beschrijving van Christus' voorrang in Kolossenzen 1:15-20, zowel Genesis 1 en 2 als Exodus 20:8-11 in gedachten had. Deze twee passages hebben het thema van de sabbat gemeen.³⁰³

Aangezien Paulus de sabbat hield, kan hij in Kolossenzen 2:11-23 duidelijk niet pleiten voor de afschaffing van de Tien Geboden. Het 'document met voorschriften'³⁰⁴ dat aan het kruis genageld is, verwijst dus niet naar de morele wet. Het kan eerder verwijzen naar de ceremoniële wet of een soort schuldbevijs. Evenzo bespreekt Kolossenzen 2:16 niet de wekelijkse sabbat op de zevende dag. In plaats daarvan kan de tekst verwijzen naar (1) de ceremoniële sabbatten, (2) de offers die tijdens Joodse feesten werden gebracht, of misschien (3) het houden van de sabbat om de verkeerde redenen.³⁰⁵

²⁹⁷ Zie ook Romeinen 13:9

²⁹⁸ Efeziërs 6:2-3; vergelijk met Exodus 20:12

²⁹⁹ Zie David W. Pao, *Colossians & Philemon*, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament [Grand Rapids, MI: Zondervan, 2012], blz. 220

³⁰⁰ Iain D. Campbell, *Opening up Exodus*, Opening Up Commentary (Leominster, U.K.: Day One Publications, 2006), blz. 83

³⁰¹ Zie Lucas 4:16; Handelingen 17:2

³⁰² Handelingen 14:15; zie ook Exodus 20:11

³⁰³ Zie John K. McVay, "Colossians," in Ángel Manuel Rodríguez, ed., *Andrews Bible Commentary: New Testament* [Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2022], blz. 1745, 1751-1753

³⁰⁴ Kolossenzen 2:14

³⁰⁵ Zie voor meer informatie John K. McVay, "Colossians," in Ángel Manuel Rodríguez, ed., *Andrews Bible Commentary: New Testament* (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2022), blz. 1752-1753

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

Filippenzen 1:6 is een van de bekendste passages in de Bijbel. We houden van deze belofte: 'Ik ben ervan overtuigd dat Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.' Het is essentieel om te onthouden dat voltooiing in Christus het proces inhoudt om Hem te leren kennen door zijn Woord. Er is inderdaad geen manier om in Hem te blijven, tenzij zijn woorden in ons blijven.³⁰⁶ Uit het Woord van God ontvangen we voeding voor geestelijke groei,³⁰⁷ waaronder groei in het geloof.³⁰⁸ De psalmist zegt: 'Wie uw naam kent, kan op U vertrouwen, U verlaat niet wie U zoeken, HEER.'³⁰⁹

De kennis van God en zijn Woord voorkomt dat we door valse leerstellingen worden misleid. De ware kennis van God leidt vanzelfsprekend tot onderwerping en trouw aan Hem. In dat opzicht speelt de morele wet een cruciale rol, omdat deze ons leert over Gods karakter en ons zijn wil openbaart. Toch zeggen sommige mensen dat de wet een obstakel vormt voor het evangelie. Niets is echter minder waar. De werkelijkheid is juist het tegenovergestelde. In de woorden van Joe M. Sprinkle, een niet-adventistische geleerde, is de morele wet 'een opmaat naar het evangelie' in die zin dat zij 'wijst naar Christus die de vervulling van de wet is.'³¹⁰

Gespreksvragen:

1. Deel een favoriete Bijbeltekst met de groep. Op welke manier heeft deze tekst jou gevoed en gesterkt in je relatie met God, of je beschermd tegen valse leer?
2. Op welke manier wijst de morele wet op Jezus? Hoe kan Jezus de vervulling zijn van de wet? Waarom is het verkeerd om te zeggen dat de morele wet een obstakel is voor het evangelie?

³⁰⁶ Johannes 15:7

³⁰⁷ 1 Petrus 2:2

³⁰⁸ Romeinen 10:17

³⁰⁹ Psalm 9:11

³¹⁰ Joe Sprinkle, *Biblical Law and Its Relevance: A Christian Understanding and Ethical Application for Today of the Mosaic Regulations*, quoted by Roy E. Gane, *Old Testament Law for Christians: Original Context and Enduring Application* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2017), blz. 4, voetnoot 2

Les 11: Leven met Christus

14 maart

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Kolossenzen 3:14*

Lezen: *Kolossenzen 3:1–17*

In Kolossenzen 3:1-17 bespreekt Paulus de kenmerken van een authentiek christelijk leven. Hij benadrukt de eenheid van de gelovigen met Christus. Een dergelijke eenheid betekent dat de gelovige deel heeft aan Jezus' leven, dood, opstanding en verheerlijking. Paulus werkt dit idee verder uit door te zeggen dat Christus ons leven is.³¹¹ Wij zijn met Hem gestorven. Ons leven is met Hem verborgen in God.³¹² We zijn met Hem opgewekt.³¹³ Daarom: 'Als u nu met Christus tot leven bent gewekt, streef dan naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.'³¹⁴ Dit houdt feitelijk in dat we met Hem regeren.³¹⁵

Het thema 'eenheid met Christus' komt ook elders in het Nieuwe Testament aan de orde. Deze leer komt zelfs van Jezus zelf.³¹⁶ Paulus gebruikt de uitdrukking 'in Christus' om te verwijzen naar de diepe verbondenheid van de gelovige met Christus.³¹⁷ Paulus suggereert ook dat het leven van een ware gelovige in zekere zin een 'herhaling' is van Jezus' missie. Als volgelingen van Jezus moeten we dus wandelen zoals Jezus wandelde.³¹⁸ Ons oude zelf is met Christus gekruisigd.³¹⁹ We zijn met Hem gestorven en met Hem begraven.³²⁰ We zijn met Hem opgewekt en zitten met Hem in de hemelse gewesten.³²¹

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema's:

1. De ware gelovige heeft de aardse gerichtheid ingeruild voor een hemelse.
2. De ware gelovige toont de karakteristieken van een nieuw leven in Christus.

Deel II: Commentaar

Illustratie

'In de oude Romeinse muren lijkt de mortel net zo hard te zijn als de stenen, en het geheel is als één stuk; je moet het tot atomen opblazen voordat je de muur kunt weghalen. Zo is het ook met de ware gelovige: hij rust op zijn Heer totdat hij in Hem opgroeit, totdat hij één is met Jezus door een levende

³¹¹ Kolossenzen 3:4

³¹² Kolossenzen 3:3

³¹³ Kolossenzen 3:1

³¹⁴ Idem

³¹⁵ Zie Romeinen 5:17

³¹⁶ Johannes 15:5

³¹⁷ Zie bijvoorbeeld Romeinen 6:11; 2 Korintiërs 5:17 en vele andere passages

³¹⁸ 1 Johannes 2:6

³¹⁹ Romeinen 6:6; Galaten 2:20

³²⁰ Romeinen 6:4-5; Kolossenzen 2:12

³²¹ 2 Korintiërs 4:14; Kolossenzen 3:1; Efeziërs 2:6

verbintenis, zodat je nauwelijks weet waar het fundament eindigt en waar de opbouw begint; want de gelovige wordt alles in Christus, net zoals Christus alles in alles voor hem is.³²²

Aardse gerichtheid tegenover gerichtheid op de hemel

In Kolossenzen 3:1-11 bespreekt Paulus het contrast tussen het nieuwe leven in Christus en het oude leven met zijn vleselijke verlangens. Paulus begint dit gedeelte met de zin: ‘Als u nu met Christus tot leven bent gewekt, streef dan naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.’³²³ Er bestaat echter geen twijfel over de deelname van de gelovige aan Christus' opstanding. De zin zou zelfs vertaald kunnen worden als: ‘Als u dan met Christus bent opgewekt, en dat bent u ook.’ Deze zin voltooit de gedachte die in Kolossenzen 2:20 werd geïntroduceerd: ‘Als u met Christus dood bent voor de machten van de wereld . . .’ Paulus betoogt dat, omdat de Kolossenzen met Christus gestorven zijn en met Hem zijn opgewekt, zij dienovereenkomstig moeten leven. Het is belangrijk op te merken dat de uitdrukking ‘opgewekt’ in zowel het Engels als het Grieks in de passieve vorm staat. Het gebruik van de passieve vorm geeft aan dat het nieuwe leven in Christus niet het resultaat is van menselijke prestaties, maar van het werk van God in het hart. Dit principe is een correctie op de leer dat mensen door eigen inspanningen verlossing kunnen bereiken.

In de eerste verzen van Kolossenzen 3 vat Paulus het concept van het nieuwe leven in Christus samen met de uitdrukking ‘wat boven is’;³²⁴ in het Grieks: *ta anō*. Het oude leven wordt daarentegen beschreven met een soortgelijke uitdrukking: ‘wat op aarde is’;³²⁵ in het Grieks: *ta epi tēs gēs*. Paulus spoort zijn toehoorders sterk aan om twee dingen te doen met betrekking tot de dingen die boven zijn. Ze moeten ernaar zoeken en hun gedachten erop richten. Het Griekse woord dat vertaald is als ‘zich erop richten’ is *phroneō*. Deze term weerspiegelt de handeling van het denken.³²⁶ Met andere woorden, Paulus zegt dat hemelse dingen onze gedachten moeten vullen. Kolossenzen 3:1-4, waarmee het nieuwe gedeelte begint, is doordrenkt van verwijzingen naar Christus: We zijn met Christus opgewekt, Christus zit aan Gods rechterhand, ons leven is verborgen in Christus, en Christus is ons leven. Voor Paulus zijn het zoeken naar- en nadenken over de dingen die boven zijn synoniem met een leven leiden voor en door Christus, tot de dag dat we deel hebben aan zijn heerlijkheid.³²⁷

Leven voor Christus betekent dood zijn voor aardse dingen.³²⁸ Om dit punt duidelijk te maken, geeft Paulus een lijst van ondeugden die gelovigen ten koste van alles moeten vermijden.³²⁹ Hij vermeldt verder: ‘want om deze dingen treft Gods toorn degenen die Hem ongehoorzaam zijn.’³³⁰ In deze twee verzen beschrijft Paulus het oude leven vóór de bekering. De ongehoorzamen zijn zij die aardse dingen najagen en zich daarop richten. Dit staat in contrast met de houding van hen die gestorven zijn aan zichzelf en met Christus zijn opgewekt.

Om het oude leven verder te karakteriseren, geeft Paulus een tweede lijst van ondeugden: ‘woede en drift, laster en vuile taal. Bedrieg elkaar niet langer, nu u de oude mens en zijn leefwijze afgelegd hebt.’³³¹ Paulus noemt de mens die leeft volgens ‘de dingen op aarde’ de ‘oude mens’ en de mens die leeft volgens de dingen boven de ‘nieuwe mens.’³³² Het contrast tussen de twee wordt verder

³²² Charles H. Spurgeon, “Faith’s Sure Foundation,” in *The Metropolitan Tabernacle Pulpit Sermons*, deel 24 (London: Passmore & Alabaster, 1878), blz. 463

³²³ Kolossenzen 3:1

³²⁴ Kolossenzen 3:1-2

³²⁵ Zie Kolossenzen 3:2, 5

³²⁶ Zie Romeinen 12:3; 1 Korintiërs 4:6; Filippenzen 1:7; 3:15

³²⁷ Kolossenzen 3:4

³²⁸ Kolossenzen 3:2-3

³²⁹ Kolossenzen 3:5

³³⁰ Kolossenzen 3:6

³³¹ Kolossenzen 3:8-9

³³² Kolossenzen 3:9-10

benadrukt door de werkwoorden ‘afleggen’ (van het Griekse *apekdyomai*) en ‘aantrekken’ (van het Griekse *endyō*). Paulus gebruikt een woordspel om een belangrijke bijbelse waarheid te benadrukken: de oude mens is volledig in zijn daden verdiept, terwijl de nieuwe mens ‘steeds vernieuwd wordt naar het beeld van zijn schepper en zo tot inzicht komt.’³³³ Verderop geeft de apostel meer inzicht in hoe het nieuwe leven in Christus eruitziet.

Karakteristieken van het nieuwe leven in Christus

Paulus begint het nieuwe gedeelte in Kolossenzen 3:12-17 met het woord ‘omdat’. Door deze term aan het begin van het nieuwe gedeelte te gebruiken, geeft Paulus aan dat de vermaningen in Kolossenzen 3:12-17 moeten worden gezien als een gevolg van wat hij in Kolossenzen 3:1-11 besprak. Zij die de dingen die boven zijn zoeken en erover nadenken, zoals beschreven in Kolossenzen 3:1-2 (en die geestelijk wedergeboren zijn, zoals gesymboliseerd door de nieuwe mens in Kolossenzen 3:10), worden nu afgeschilderd als degenen die uitgekozen zijn door God, ‘omdat u zijn heiligen bent en Hij u liefheeft.’³³⁴

Volgens Paulus is de ware gelovige iemand die bepaalde dingen aflegt om andere dingen aan te trekken, zoals ‘innig medeleven, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.’³³⁵ Terwijl het leven van de oude mens gekenmerkt wordt door elkaar bedriegen,³³⁶ van het Griekse *allelōn*, wordt het leven van de nieuwe mens gekenmerkt door ‘elkaar verdragen,’³³⁷ ook van het Griekse *allelōn* en ‘elkaar vergeven.’³³⁸ Paulus zegt echter: ‘En bovenal, kleed u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt.’³³⁹ Paulus impliceert dat al deze andere deugden alleen in praktijk gebracht kunnen worden als liefde de relaties binnen de kerk kenmerkt. Met andere woorden, Paulus zegt dat we, wanneer we liefhebben, ‘innig medeleven, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld’ moeten tonen. We verdragen elkaar ook en vergeven elkaar.³⁴⁰ Wat een krachtige uitspraak!

Het nieuwe leven in Christus wordt ook gekenmerkt door de aanwezigheid van Gods vrede.³⁴¹ Deze vrede binnen de kerkgemeenschap is alleen mogelijk omdat God alle dingen met zichzelf heeft verzoend door Christus, die vrede bracht ‘met zijn bloed aan het kruis.’³⁴² Met andere woorden, vrede in menselijke relaties is een gevolg van vrede met God.

Ten slotte omvat het nieuwe leven in Christus een onwrikbare trouw aan het Woord van Christus. Door te zeggen: ‘Laat Christus’ woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing voor God met heel uw hart psalmen, hymnen en liederen die de Geest u vol genade ingeeft,’³⁴³ impliceert Paulus dat Jezus' leer ons hele leven zou moeten vullen. Deze uitspraak is zeer vergelijkbaar met die in Kolossenzen 1:28: ‘Hem verkondigen wij wanneer we iedereen waarschuwen en in alle wijsheid onderrichten, om iedereen tot volmaaktheid in Christus te brengen.’ Op basis van de overeenkomsten tussen deze twee verzen kunnen drie belangrijke zaken worden opgemerkt. Ten eerste zijn Christus en zijn leer onlosmakelijk met elkaar verbonden, in die zin dat het niet mogelijk is Christus te aanvaarden zonder zijn leer te aanvaarden. Ten tweede is het doel van de verkondiging om ‘iedereen tot volmaaktheid in Christus’ te brengen. Ten derde zijn mensen die een ware bekering hebben ervaren betrokken bij de zending. Paulus sluit zijn onderwijs in Kolossenzen 3:1-17 af met een

³³³ Kolossenzen 3:10

³³⁴ Kolossenzen 3:12

³³⁵ Idem

³³⁶ Kolossenzen 3:9

³³⁷ Kolossenzen 3:13

³³⁸ Idem

³³⁹ Kolossenzen 3:14

³⁴⁰ Kolossenzen 3:12-13

³⁴¹ Kolossenzen 3:15

³⁴² Kolossenzen 1:20

³⁴³ Kolossenzen 3:16

samenvattende gedachte: hij impliceert dat zij die een nieuw leven leiden, alles doen ‘in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door Hem.’³⁴⁴

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

De bewering dat Christus ons leven is, is ongetwijfeld een van de meest opmerkelijke uitspraken in de Bijbel. Als Christus ons leven is, kunnen we zonder Hem ‘niets doen’ en door Hem ‘kunnen we alles doen.’³⁴⁵ Als Christus ons leven is, is zijn genade genoeg voor ons.³⁴⁶ Als Christus ons leven is, zijn we met Hem ‘gekruisigd’ en leven we niet meer zelf, maar leeft Hij in ons.³⁴⁷

Paulus spreekt over zo'n diepgaande relatie met Christus dat we deelhebben aan zijn leven, dood, opstanding en verheerlijking. Om deze realiteit te benadrukken, gebruikt de apostel voortdurend de uitdrukking ‘met Christus’ (zeven keer!) in zijn brief aan de Kolossenzen. Zo zijn wij gestorven, begraven, opgewekt, levend gemaakt en verborgen met Christus, zodat wij ‘in luister verschijnen, samen met Hem.’³⁴⁸

‘Op een mysterieuze manier is iedere gelovige in Christus met Christus verenigd, zodat zijn dood de onze is, zijn begravenis de onze, zijn nieuwe leven de onze, zijn plaats in de hemel de onze en zijn glorieuze wederkomst de onze. ... Wanneer wij ‘één geest’ met Christus worden, worden onze schulden op Hem overgedragen en zijn bezittingen op ons.’³⁴⁹ Niets kan ons een dieper gevoel van verbondenheid geven dan onze eenheid met Christus.

Gespreksvragen:

1. Christus is ons leven. Wat zegt deze opmerkelijke uitspraak over het soort relatie dat wij met Christus kunnen, en misschien wel moeten, hebben?
2. Wat betekent het deel te hebben aan het leven, de dood, de opstanding en de verheerlijking van Christus? Op welke manier neem jij met jouw huidige leven deel aan deze zaken?

³⁴⁴ Kolossenzen 3:17

³⁴⁵ Johannes 15:5; Filippenzen 4:13

³⁴⁶ 2 Korintiërs 2:19

³⁴⁷ Galaten 2:20

³⁴⁸ Kolossenzen 2:20, 12; 3:1; 2:13; 3:3-4

³⁴⁹ “Christ, Your Life: *Colossians 3:4*,” in *Devotions on the Greek New Testament: 52 Reflections to Inspire & Instruct*, eds. J. Scott Duvall and Verlyn D. Verbrugge (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2012), blz. 102-103

Les 12: Samenleven met elkaar

21 maart

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Kolossenzen 4:6*

Lezen: *Kolossenzen 3:18–4:6*

Kolossenzen 3:18–4:1 bevat een reeks huisregels. Paulus vat samen hoe vrouwen en mannen, kinderen en ouders, maar ook slaven en meesters zich zouden moeten gedragen in het licht van de evangelieboodschap. Zoals we zullen zien, is Paulus niet eenzijdig in zijn betoog. Hij heeft specifieke instructies voor al deze groepen en verwacht van hen dat zij hun plichten vervullen als blijk van hun trouw aan God. Zo wordt van vrouwen verwacht dat zij zich aan hun echtgenoten onderwerpen ‘zoals het volgelingen van de Heer past,’³⁵⁰ kinderen moeten hun ouders gehoorzamen omdat dit ‘de wil van de Heer’ is,³⁵¹ en slaven moeten hun ‘aardse meesters’ gehoorzamen³⁵² ‘met ontzag voor de Heer.’

Interessant is dat ‘in elke categorie de partij die doorgaans als kwetsbaarder wordt beschouwd, als eerste wordt aangesproken. De geboden aan de kwetsbare partij worden op nuttige wijze gekoppeld aan specifieke geboden aan degene die meer macht heeft. Paulus roept de machtigen op hun macht niet te misbruiken, maar er verstandig mee om te gaan. Hierdoor kunnen de kwetsbaren zich gemakkelijker onderwerpen aan degenen die gezag hebben.’³⁵³ Na deze kwesties te hebben behandeld, gaat Paulus over tot specifieke aansporingen met betrekking tot de externe invloed die kerkleden door middel van gebed, wijsheid en weloverwogen taalgebruik kunnen uitoefenen door hun geloof aan buitenstaanders te presenteren.

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema’s:

1. Bijbelse principes aangaande gezins- en werkrelaties.
2. Instructies over volhardend gebed, verstandig leven en vriendelijk taalgebruik.

Deel II: Commentaar

Gezins- en werkrelaties gebaseerd op de Bijbel

In Kolossenzen 3:18–4:1 behandelt Paulus drie soorten menselijke relaties, met specifieke aanbevelingen voor elk daarvan. Opvallend is dat de eerste groep betrekking heeft op echtgenotes en echtgenoten. Deze volgorde is niet toevallig, want Paulus wil benadrukken dat het huwelijk de basis vormt voor alle andere soorten menselijke relaties. De relatie tussen een man en een vrouw in het huwelijk is zo'n cruciaal onderwerp dat Paulus er in zijn brieven meerdere keren naar verwijst.³⁵⁴

Relaties tussen echtgenoten

Paulus' gebod aan vrouwen om zich aan hun echtgenoten te onderwerpen is onderwerp van veel discussie geweest. De parallelle passage in Efeziërs 5:22 is vrijwel synoniem: ‘Vrouwen, erken het

³⁵⁰ Kolossenzen 3:18

³⁵¹ Kolossenzen 3:20

³⁵² Kolossenzen 3:22

³⁵³ Douglas Mangum, ed., “The Christian Home ([Col.]3:18–4:1),” *Lexham Context Commentary: New Testament* (Bellingham, WA: Lexham Press, 2020)

³⁵⁴ 1 Korintiërs 7:1-7, 27-31; 11:3; Efeziërs 5:21-33

gezag van uw man zoals dat van de Heer.’ Voordat Paulus deze uitspraak doet, zegt hij echter eerst: ‘Aanvaard elkaars gezag uit eerbied voor Christus.’³⁵⁵ Het werkwoord ‘aanvaarden/erkennen’ in Efeziërs 5:22 komt niet voor in de oorspronkelijke Griekse tekst, maar is toegevoegd omdat het in Efeziërs 5:21 gebruikt wordt. Deze toevoeging suggereert dat Efeziërs 5:22 verbonden is met Efeziërs 5:21 en in die context moet worden geïnterpreteerd. In zekere zin worden vrouwen dus niet alleen opgeroepen het gezag van hun echtgenoten te erkennen, maar worden echtgenoten ook opgeroepen het gezag van hun vrouwen te aanvaarden ‘uit eerbied voor Christus.’

Paulus' gebod aan vrouwen om zich aan hun man te onderwerpen, moet niet worden geïnterpreteerd als een teken van de minderwaardigheid van vrouwen. Integendeel, ‘het gaat erom dat de vrouw, door zich vrijwillig aan haar man te onderwerpen, dit ziet als onderwerping aan de Heer, omdat in het huwelijk haar man de Heer weerspiegelt en zij de Kerk.’³⁵⁶

Opvallend is dat in zowel Efeziërs als Kolossenzen de verwachte houding van echtgenoten ten opzichte van hun vrouwen hetzelfde is: ‘Mannen, heb uw vrouw lief.’³⁵⁷ Hoewel het gebod aan echtgenotes in de parallelle passages bijna synoniem is – ‘Vrouwen, erken het gezag van uw man zoals dat van de Heer’ en ‘Vrouwen, erken het gezag van uw man, zoals het volgelingen van de Heer past,’³⁵⁸ – laat het gebod aan echtgenoten een opmerkelijk verschil zien: ‘Mannen, heb uw vrouw lief, zoals Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven’ en ‘Mannen, heb uw vrouw lief en wees niet bitter tegen haar.’³⁵⁹ In Efeziërs wordt van echtgenoten verwacht dat zij een opofferende liefde tonen, net zoals Jezus dat voor de kerk deed.

In Kolossenzen wordt het gebod aan echtgenoten om hun vrouwen lief te hebben gekoppeld aan de aanvullende instructie om niet ‘verbitterd jegens hen te zijn’. Het Griekse woord is *pikrainō*, dat verwant is aan het woord *pikros*, dat gebruikt wordt om ‘een kenmerk aan te duiden dat doorgaans wordt toegeschreven aan een tirannieke heerschappij.’³⁶⁰ Van vrouwen wordt verwacht dat ze zich vrijwillig aan hun echtgenoten onderwerpen, zoals ze zich ook aan de Heer zouden onderwerpen.

Relatie tussen kinderen en ouders

Paulus' instructies voor kinderen en ouders zijn gebaseerd op wederzijdse verantwoordelijkheden, vergelijkbaar met zijn benadering van echtgenotes en echtgenoten. Het gebod voor kinderen om hun ouders te gehoorzamen is geworteld in het vijfde gebod. Deze basis komt duidelijk naar voren in Efeziërs, waar Paulus, na een vrijwel identiek gebod te hebben gegeven, Exodus 20:12 citeert.³⁶¹ Van kinderen wordt verwacht dat ze niet alleen gehoorzaam zijn aan hun ouders, maar ook een bron van vreugde voor hen zijn.³⁶²

Op hun beurt mogen ouders hun kinderen niet provoceren. Er is discussie over wat Paulus bedoelde met het gebruik van de term ‘tot het uiterste drijven.’³⁶³ Ellen White geeft inzicht in de betekenis ervan wanneer zij commentaar geeft op de woorden van Kolossenzen 3:21: ‘Satan is zeer tevreden wanneer ouders hun kinderen irriteren door harde, boze woorden te spreken. Paulus heeft hierover een waarschuwing gegeven: “Vaders, maak uw kinderen niet boos, opdat zij niet ontmoedigd raken.” Ze

³⁵⁵ Efeziërs 5:21

³⁵⁶ Andrew T. Lincoln, *Ephesians*, deel 42, *Word Biblical Commentary* (Dallas: Word, Inc., 1990), blz. 368

³⁵⁷ Efeziërs 5:25; Kolossenzen 3:19

³⁵⁸ Efeziërs 5:22; Kolossenzen 3:18

³⁵⁹ Efeziërs 5:25; zie ook 5:28; Kolossenzen 3:19

³⁶⁰ James D. G. Dunn, *The Epistles to the Colossians and to Philemon: A Commentary on the Greek Text*, New International Greek Testament Commentary (Grand Rapids, MI: Carlisle: William B. Eerdmans Publishing; Paternoster Press, 1996), blz. 249

³⁶¹ Zie Efeziërs 6:1-3

³⁶² Spreuken 15:20; 23:24, en andere

³⁶³ Kolossenzen 3:21

kunnen heel erg fout zitten, maar je kunt ze niet op het rechte pad brengen door je geduld met hen te verliezen.³⁶⁴

Relatie tussen slaven en meesters

Ten slotte behandelt Paulus de relatie tussen slaven en meesters. Van zowel slaven als meesters wordt verwacht dat zij hun plichten nakomen in het licht van hun verantwoordelijkheden jegens God. Slaven krijgen twee geboden. Ten eerste moeten zij hun meesters gehoorzamen, ‘met ontzag voor de Heer.’³⁶⁵ De uitdrukking ‘met ontzag voor de Heer’ wordt algemeen opgevat als de basis voor het tweede gebod: ‘omdat u God vreest’. Slaven of dienstknechten moeten bedenken dat hun dienst aan een aardse meester uiteindelijk een afspiegeling is van hun dienst aan de Heer Jezus.³⁶⁶

In tegenstelling tot wat veel mensen denken, verschilde de slavernij in de eerste eeuw aanzienlijk van de vorm die in de westerse wereld tegenwoordig wordt beoefend. De verschillen omvatten het volgende: In de tijd van het Nieuwe Testament speelden raciale factoren geen rol; onderwijs werd sterk aangemoedigd (sommige slaven waren beter opgeleid dan hun eigenaren) en verhoogde de waarde van een slaaf; veel slaven vervulden gevoelige en zeer verantwoordelijke sociale functies; slaven konden eigendom bezitten (inclusief andere slaven!); hun religieuze en culturele tradities waren dezelfde als die van de vrijgeborenen; er waren geen wetten die openbare bijeenkomsten van slaven verboden; en (misschien wel het belangrijkste) de meerderheid van de stedelijke en huiselijke slaven kon erop rekenen dat ze op dertigjarige leeftijd zouden worden vrijgelaten.³⁶⁷

Het is belangrijk op te merken dat Paulus de slavernij niet legitimeert, wat, zoals we weten, een verwerpelijke praktijk is in welke context dan ook. Hij erkent slechts een kenmerk van de cultuur van de eerste eeuw. Een uiteindelijke afschaffing van de slavernij in de eerste eeuw zou drastische economische gevolgen hebben gehad, zelfs voor de slaven zelf. In deze context richt Paulus zich nadrukkelijk tot slavenhouders en spoort hij hen aan degenen die voor hen werken rechtvaardig en eerlijk te behandelen,³⁶⁸ hoe moeilijk dat voor ons vandaag de dag ook te begrijpen mag zijn.

Volhardend gebed, verstandige levenswijze en vriendelijk taalgebruik

Het is van belang op te merken dat de aansporingen in Kolossenzen 4:2-6 volgen op Paulus' bespreking van gezins- en werkrelaties. In dit nieuwe gedeelte geeft Paulus blijk van zijn zorg dat de kerkgemeenschap een goed getuigenis moet afleggen aan het externe publiek. Deze opeenvolging van thema's suggereert dat het evangelie, om invloed te kunnen uitoefenen op buitenstaanders, eerst het gedrag van insiders moet vormen, met name binnen huishoudens. Volgens de instructies van Paulus in deze passage moeten drie stappen worden gevolgd om het evangelie op een krachtige manier tot buitenstaanders te laten doordringen:

Ten eerste, volhardend gebed (Kolossenzen 4:2-4). Als we mensen voor Christus willen bereiken, is bidden een uitstekend beginpunt. Sterker nog, bidden is de beste manier om te beginnen! Paulus vroeg de kerk zelfs om niet alleen voor zichzelf te bidden, maar ook voor hem en Timoteüs, zodat ze open deuren zouden vinden voor hun prediking.

Ten tweede, verstandige levenswijze (Kolossenzen 4:5). In de Nieuwe Bijbelvertaling 2021 staat: ‘Gedraag u wijs tegenover buitenstaanders en benut het juiste moment.’ Het werkwoord dat in

³⁶⁴ *Advent Review and Sabbath Herald*, 24 januari, 1907

³⁶⁵ Kolossenzen 3:22

³⁶⁶ Kolossenzen 3:23-24

³⁶⁷ S. Scott Bartchy, “Slavery: New Testament,” *The Anchor Yale Bible Dictionary*, ed. David Noel Freedman, et al., deel 6 (New York: Doubleday, 1992), blz. 66

³⁶⁸ Kolossenzen 4:1

sommige vertalingen met 'wandelen' wordt vertaald, wordt in het Nieuwe Testament regelmatig gebruikt om gedrag aan te duiden. Niet zelden wordt het weergegeven met 'leven' of 'zich gedragen'.³⁶⁹

Ten derde, vriendelijk taalgebruik (Kolossenzen 4:6). Met 'aantrekkelijke, sprankelende woorden' bedoelde Paulus waarschijnlijk eigenschappen als hoffelijkheid, vriendelijkheid en welwillendheid, om een goede indruk te maken op buitenstaanders en hen aan te trekken tot het evangelie van Jezus.

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

'Een gezin is niet simpelweg een groep mensen die onder één dak wonen. Volgens die definitie zou elk hotel of elke gevangenis als gezin of familie kunnen worden beschouwd. Een familie is ook geen groep mensen met dezelfde achternaam. Mensen met dezelfde achternaam kunnen overal in het land wonen en volslagen vreemden voor elkaar zijn. . . . Een gezin bestaat niet alleen uit mensen, maar ook uit een geest van eenheid. Het is een geest die voortkomt uit liefde en verlangen, lachen en huilen, gedeelde vreugde en verdriet, wederzijdse strijd en respect, geloof, vreugde en verdriet, . . . geloof en trouw, en een gemeenschappelijk streven naar waardevolle doelen.'³⁷⁰ Onze kerken, als verlengstuk van ons huis, zouden plaatsen moeten zijn waar men liefde, troost, respect en een diep gevoel van verbondenheid kan vinden.

Jezus zei: 'Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben. Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.'³⁷¹ De auteurs van het Nieuwe Testament namen dit zeer serieus.³⁷² Net zoals Jezus brachten Paulus en Jakobus de praktijk van de liefde ook in verband met het vervullen van de wet.³⁷³ Onze huishoudens zouden plaatsen moeten zijn waar iedereen deze liefde laat zien door gebed, een wijs leven met de Heer en vriendelijke woorden.

Gespreksvragen:

1. Op welke manieren is jouw gemeente een verlengstuk van je huishouden? Wat kan je gemeente doen, indien van toepassing, om nog meer een familiesfeer te ontwikkelen onder de leden?
2. Onze liefde voor elkaar toont dat we leerlingen van Christus zijn. Op welke manieren kunnen onze huishoudens en gemeenten deze liefde ten volle laten zien?

³⁶⁹ Zie bijvoorbeeld Marcus 7:5; Romeinen 13:13; Kolossenzen 2:6 (kan per vertaling iets verschillen)

³⁷⁰ Herschel H. Hobbs, *My Favorite Illustrations* (Nashville, TN: Broadman Press, 1990), blz. 98

³⁷¹ Johannes 13:34-35

³⁷² Zie Romeinen 13:8; Galaten 5:14; 1 Tessalonicenzen 4:9; Hebreeënen 13:1; Jakobus 2:8; 1 Petrus 1:22; 4:8; 1 Johannes 3:23; 2 Johannes 5

³⁷³ Zie Romeinen 13:8, 10; Galaten 5:14; Jakobus 2:8

Les 13: Volmaakt vasthouden aan alles wat God wil

28 maart

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *1 Tessalonicenzen 5:18*

Lezen: *Kolossenzen 4:7-18*

De laatste woorden van Paulus in zijn brief aan de Kolossenzen zijn vervuld van liefde en oprechte zorg voor de gemeente. Tychikus en Onesimus zijn **geliefde** broeders.³⁷⁴ Lucas is een **geliefde** arts.³⁷⁵ Paulus' hart stroomt over van liefde. Zijn liefde voor zijn medewerkers is representatief voor zijn liefde voor de gemeente. Zijn liefde en zorg voor zijn toehoorders onthullen zijn verlangen om hun omstandigheden te kennen en hen te troosten.³⁷⁶

Paulus' wens met betrekking tot de gemeenteleden in Kolosse is dat zij 'volmaakt en vol overtuiging' zullen zijn.³⁷⁷ Om deze reden stelt hij een 'dreamteam' samen om met hem samen te werken. Kolossenzen 4:7-14 is in feite een parade, met een marcherende eenheid van moedige christelijke soldaten die verweekt zijn in de meest cruciale van alle veldslagen, de geestelijke strijd. Paulus leert ons dat zending teamwork is. In hun werk voor de kerk in Kolosse staan Tychikus en Onesimus op de voorgrond, door Paulus gezonden om zowel informatie te geven als te verkrijgen.³⁷⁸ Maar ook andere medewerkers van Paulus waren zeer toegewijd aan de gemeenteleden in Kolosse.³⁷⁹

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. Zending is een gezamenlijke inspanning van mensen die nauw met elkaar samenwerken.
2. Omdat zending een gezamenlijke inspanning is, moeten gemeenteleiders en zendelingen dit doel goed in gedachten houden, zodat de gemeenteleden 'als volmaakte mensen en met volle overtuiging [zullen] vasthouden aan alles wat God wil'.³⁸⁰
3. Diepe liefde voor Jezus voorkomt de mogelijkheid van het mengen van wereldse gebruiken en materialisme met de gebruiken van de Heer.

Deel II: Commentaar

Zending behelst samenwerking

Jezus benadrukte het belang van samenwerking. In Lucas 5 lezen we bijvoorbeeld het verhaal van Jezus aan het meer van Gennesaret, waar 'twee boten aan de oever van het meer [zag] liggen; de vissers waren eruit gestapt, ze waren bezig de netten te spoelen'.³⁸¹ Deze mannen hadden het vissen opgegeven, omdat ze niets konden vangen! Jezus zei hen hun netten opnieuw uit te werpen, 'om vis te **vangen**'.³⁸² Plotseling, 'toen ze dat gedaan hadden, zwom er zo'n enorme school vissen in de netten

³⁷⁴ Kolossenzen 4:7, 9

³⁷⁵ Kolossenzen 4:14

³⁷⁶ Kolossenzen 4:8

³⁷⁷ Kolossenzen 4:12

³⁷⁸ Kolossenzen 4:7-9

³⁷⁹ Kolossenzen 4:10-14

³⁸⁰ Kolossenzen 4:12

³⁸¹ Lucas 5:1-2

³⁸² Lucas 5:4

dat die dreigden te scheuren.³⁸³ Dus gaven degenen in de ene boot hun partners in de andere boot een teken ‘dat die hen moesten **komen helpen**.’³⁸⁴ Wat een krachtige les – voor hen en voor ons! Nu kon Jezus zeggen: ‘Wees niet bang, voortaan zul je mensen **vangen**.’³⁸⁵

Kolossenzen 4:7-14 laat zien hoe toegewijd Paulus was aan samenwerking.³⁸⁶ Hij stond niet alleen in zijn zendingswerk. In deze passage in Kolossenzen noemt de apostel een zendingsteam dat uit negen personen bestond! We kunnen waardevolle inzichten opdoen uit de manier waarop hij hun betrokkenheid bij de verspreiding van het evangelie beschrijft.

Tychikus	(1) geliefde broeder; (2) trouwe helper; (3) mededienaar in het werk voor de Heer	<i>Kolossenzen 4:7</i>
Onesimus	(1)trouwe [broeder]; (2) geliefde broeder; (3) één van u	<i>Kolossenzen 4:9</i>
Aristarchus	(1) Paulus’ medegevangene	<i>Kolossenzen 4:10</i>
Marcus	(1) neef van Barnabas	<i>Kolossenzen 4:10</i>
Barnabas	Geen eigen vermelding: bekend figuur	<i>Kolossenzen 4:10</i>
Jezus	(1)Wordt Justus genoemd	<i>Kolossenzen 4:11</i>
Epafras	(1) Eén van u; (2) dienaar van Christus; (3) strijdt voor u in gebed; (4) spant zich erg in voor u.	<i>Kolossenzen 4:12-13</i>
Lucas	(1) Geliefde arts	<i>Kolossenzen 4:14</i>
Demas	Geen verdere vermelding	<i>Kolossenzen 4:14</i>

³⁸³ Lucas 5:6

³⁸⁴ Lucas 5:7

³⁸⁵ Lucas 5:10

³⁸⁶ Zie ook 1 Korintiërs 3:5-9

Deze tabel laat zien dat Paulus een 'droomteam' had. Zendingswerk is geen solitaire bezigheid. Hoe meer mensen zich met zendingswerk bezighouden, des te groter de resultaten. Er is echter ook ruimte voor een quasi-anonieme zending, zoals 'Jezus die Justus genoemd wordt.' Dit vers is de enige plaats waar hij in het hele Nieuwe Testament genoemd wordt. Opvallend is dat Paulus niets zegt over Demas. Misschien is Paulus' stilte te verklaren doordat er niets positiefs over Demas te zeggen viel, aangezien hij mogelijk al van het geloof was afgedwaald, zoals de apostel vermeldt in 2 Timoteüs 4:10. Het is opmerkelijk dat Paulus' zendingssteam mensen omvatte met zowel een Joodse als een heidense achtergrond. Verschillen lossen op in de eenheid van het geloof.

Enkele verdere opmerkingen kunnen worden gemaakt:

Ten eerste worden Tychikus en Onesimus afgeschilderd als geliefd en trouw.

Ten tweede zijn Onesimus en Epafras 'een van jullie,' wat betekent dat ze leden waren van de gemeente in Kolosse.

Ten derde wordt Epafras verder afgeschilderd als een 'dienaar van Christus Jezus,' een man van gebed en iemand met grote ijver voor de gemeente. Hoewel hij niet in Kolosse was, spande Epafras zich zeer in en was hij voortdurend in gebed. We kunnen een waardevolle les leren uit deze houding: als je niet persoonlijk kunt helpen, kan je nog steeds bidden.

Ten vierde verschijnen sommige van deze mannen in het boek Handelingen als reisgenoten van Paulus (Aristarchus;³⁸⁷ Tychikus;³⁸⁸ Barnabas).³⁸⁹

Ten vijfde laat de vermelding van Onesimus, een nieuwe bekeerling,³⁹⁰ zien dat Paulus geïnteresseerd was in het opleiden van mensen voor de bediening, zodat zij zijn medewerkers zouden worden.³⁹¹

Ten zesde was Paulus aanvankelijk niet bereid om Marcus, een aarzelende zending, een tweede kans te geven,³⁹² maar later heroverwoog hij zijn besluit³⁹³ en noemde hij hem zelfs na verloop van tijd zijn medewerker.³⁹⁴

Ten zevende bevorderden Paulus' uitingen van liefde en de groeten die hij namens zijn medewerkers aan de gemeente stuurde een gevoel van kameraadschap tussen de kerkleiders en de gemeente.

Volmaaktheid en vervulling

Christelijke leiders moeten zich in hun werk richten op één duidelijk doel: gemeenteleden helpen groeien in geloof en zich volledig afstemmen op Gods wil. Ze moeten voor hen werken en bidden, zodat ze 'volmaakt en vol overtuiging' worden.³⁹⁵ Op het eerste gezicht kunnen deze termen de valse indruk wekken dat Paulus pleit voor zondeloosheid of absolute volmaaktheid, maar dat is niet het geval. Het Griekse woord dat vertaald is als 'volmaakt' is *teleios*, wat eenvoudigweg 'rijp' kan betekenen.³⁹⁶ Het Griekse woord dat vertaald is als 'vol overtuiging' is *plēroō*, dat, wanneer het op mensen van toepassing is, elders gebruikt wordt om Gods handelen aan te duiden waarbij Hij iemand vult met geestelijke zegeningen.³⁹⁷ In Efeziërs 4:13 geeft Paulus aan dat 'wij allen samen door ons

³⁸⁷ Bijvoorbeeld in Handelingen 19:29; 20:4-5; 27:2

³⁸⁸ Bijvoorbeeld in Handelingen 20:4

³⁸⁹ Bijvoorbeeld in Handelingen 12:25; 13:1-15; 14:19-28

³⁹⁰ Filemon 10

³⁹¹ Kolossenzen 4:11

³⁹² Handelingen 15:38

³⁹³ Kolossenzen 4:10; 2 Timoteüs 4:11

³⁹⁴ Filemon 24

³⁹⁵ Zie Kolossenzen 4:12

³⁹⁶ 1 Korintiërs 2:6; 14:20; Filippenzen 3:15

³⁹⁷ Zie Handeling 2:28; Romeinen 15:13

geloof en door onze kennis van de Zoon van God een eenheid vormen, de eenheid van de volmaakte mens, van de tot volle wasdom gekomen volheid van Christus.’

Paulus wil dat de gemeenteleden in Kolosse een christelijk karakter ontwikkelen. Eerder in zijn brief uitte hij al zijn bezorgdheid hierover.³⁹⁸ Een christelijke levenswijze houdt in dat men ‘Gods wil ten volle mag leren kennen door de wijsheid en het inzicht die zijn Geest u schenkt.’³⁹⁹ Het betekent ook dat men leeft ‘zoals het past tegenover de Heer’ en Hem behaagt, met al resultaat: ‘U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien.’⁴⁰⁰ Aanvullende kenmerken van geestelijke rijpheid worden benadrukt in Kolossenzen 2:2, waar Paulus spreekt over verbonden zijn in liefde ‘opdat ze tot de volle rijkdom van allesomvattend inzicht komen, tot de kennis van Gods geheim: Christus.’ Samenvattend zegt Paulus dat het doel van de prediking is ‘om iedereen tot volmaaktheid in Christus te brengen.’⁴⁰¹

Waarschuwing tegen materialisme

De Bijbel leert dat christenen zich niet moeten conformeren aan de waarden van de wereld of het materialisme dat deze wereld kenmerkt.⁴⁰² Demas trapte echter in de valkuil van het liefhebben van de wereld.⁴⁰³ In zowel Romeinen 12:2 als 2 Timoteüs 4:10 is het Griekse woord dat vertaald is als ‘wereld’ *aiōn*. Het wordt gebruikt met betrekking tot ‘het systeem van gebruiken en normen dat geassocieerd wordt met de seculiere samenleving.’⁴⁰⁴

Naast *aiōn* wordt de term *kosmos* vaak gebruikt om te verwijzen naar de kwade waarden en systemen van deze wereld. In 1 Johannes 2:16 gebruikt de apostel Johannes bijvoorbeeld drie woorden om samen te vatten hoe dit wereldse systeem werkt: ‘want alles wat in de wereld is – begeerte, inhaligheid, pronkzucht –, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld.’ Geleerden zijn het erover eens dat deze drievoudige combinatie van wereldse begeerte en hoogmoed een radicale waarschuwing tegen materialisme vormt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Paulus zo’n negatieve kijk heeft op ‘deze tijd [*aiōn*],’⁴⁰⁵ tot het punt dat hij benadrukt dat Jezus ‘zichzelf gegeven heeft voor onze zonden om ons te bevrijden uit deze door het kwaad beheerste wereld, overeenkomstig de wil van onze God en Vader.’⁴⁰⁶ In 1 Timoteüs 6:17 geeft Paulus een duidelijk bevel: ‘Draag de rijken van deze wereld op niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet in zoets onzekers als rijkdom te stellen, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet om ervan te genieten.’ In Titus 2:12 merkt de apostel op dat christenen ‘goddeloze en wereldse begeerten moeten afwijzen en bezonnen, rechtvaardig en vroom in deze wereld moeten leven.’

Het is interessant dat de informatie dat Demas de wereld liefhad, de uitspraak ‘Demas heeft me verlaten,’⁴⁰⁷ enigszins verklaart, wat duidt op zijn verlating van de zendingsplichten. Een zichtbaar teken dat iemand deze tijd liefheeft, is het verzwakken van een vurige liefde voor de zending in zijn hart. Degenen die diep verlangen naar de toekomstige tijd, zijn juist degenen die ‘rechtvaardig en vroom in deze wereld moeten leven.’⁴⁰⁸ Dit verlangen omvat actieve betrokkenheid bij de zending.

³⁹⁸ Kolossenzen 2:6-7

³⁹⁹ Kolossenzen 1:9

⁴⁰⁰ Kolossenzen 1:10

⁴⁰¹ Kolossenzen 1:28-29

⁴⁰² Romeinen 12:2

⁴⁰³ 2 Timoteüs 4:10

⁴⁰⁴ Johannes P. Louw and Eugene Albert Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, deel 1 (New York: United Bible Societies, 1996), blz. 507

⁴⁰⁵ Titus 2:12

⁴⁰⁶ Galaten 1:4

⁴⁰⁷ 2 Timoteüs 4:10

⁴⁰⁸ Titus 2:12

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

‘De brieven van Paulus hebben iets ontroerends, omdat ze zijn grote verlangen naar gemeenschap weerspiegelen, om één te zijn met zijn bekeerlingen en een goede band met hen te hebben. Paulus is geen eenling; hij lijkt veel meer op een ouder die zijn verre kinderen mist. . . . In zijn brieven weerspiegelt hij keer op keer de collectivistische mentaliteit. Zijn sociale netwerken zijn cruciaal voor hem persoonlijk, maar ook voor het uitvoeren van de gezamenlijke taak om het goede nieuws te verspreiden.’⁴⁰⁹

Dit citaat onthult Paulus' volledige toewijding aan de verkondiging van het evangelie. Moeten wij, die in de laatste dagen van de wereldgeschiedenis leven, ons minder inzetten voor de verspreiding van het evangelie dan Paulus en zijn zendingsgroep in de eerste eeuw? Zij waren bereid hun best te doen en samen te werken voor de bevordering van Gods koninkrijk. Ook wij zijn geroepen om in eenheid te werken. Ieder mens heeft een rol te spelen in Gods overkoepelende plan van kosmische verlossing. We zijn geroepen anderen te helpen groeien in geestelijke volwassenheid ter voorbereiding op de komende tijd. Hoe meer we verlangen naar de komende tijd, des te meer we in het huidige tijdperk voor Christus doen. Maar onze liefde voor Jezus zal ons behoeden voor het gevaar compromissen te sluiten met de waarden van deze wereld, zodat we, hoewel we in de wereld zijn, nooit het gevoel zullen hebben dat we erbij horen.⁴¹⁰

Gespreksvragen:

1. Waarom zijn onze sociale netwerken belangrijk voor zending? Wie bevinden zich in jouw sociale netwerk? Op welke manier sturen zij jouw zendingsarbeid en getuigenis voor God?
2. Hoe heeft God jou geholpen bij het begeleiden van anderen in hun geestelijke groei en de voorbereiding op de nieuwe aarde?
3. Op welke manieren beschermt jouw liefde voor Jezus je tegen compromissen met de wereldse waarden? Wat betekent het in de wereld te leven, zonder van de wereld te zijn?

⁴⁰⁹ Ben Witherington III, *The Paul Quest: The Renewed Search for the Jew of Tarsus* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1998), blz. 114

⁴¹⁰ Johannes 15:19